І чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 65. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го КВІТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 7, 1964 No. 65. VOL. LXXI.

ГЕН. МЕКАРТУР, ОДИН З НАЙВИДАТНІШИХ ПОЛКОВОДЦІВ, ПОМЕР НА 84-МУ РОЦІ ЖИТТЯ

ГЕНЕРАЛ АРМІЇ ДАҐЛЕС МЕКАРТУР

Вашингтон, — 5-го квітня ц. р. о год. 2:39 по полудні помер генерал армії Даґлес МекАртур в армійському шпиталі Волтера Ріда у віці 84-ох років. Генерал МекАртур у другій світовій війні, був головним командантом союзних збройних сил проти Японії, а під час війни в Кореї він командував збройними силами Об'єднаних Націй. При смерті генерала були присутні його дружина Джейн, 27-річний син Артур та його головний помічник під час війни і теперішній адьютант генерал-майор Картні Вітні. Ген МекАртур перебував в шпиталі від 2-го березня. За той час він перебув три важкі операції,, але вони не помогли, бо не функціонували нирки й печінка. Президент Джансон оголосив на знак жалоби обнизити державні прапори до половини щоглі. В окремому зверненні Президент повідовин нарід про смерть „одного із найбільших американських героїв''. Тіло покійного генерарала перевезли до Ню Йорку в неділю ввечорі. В понеділок тіло генерала було в похоронній каплиці при 52-ій вулиці і Лексінґтон Евню, де його могли відвідувати тільки члени родини. У вівторок тіло буде в арморі, де можна буде його відвідати громадянству (Парк Евню і 66-та вул. А в середу тіло перевезуть до Вашинґтону, звідки переїде до Норфолку у Вірджінії, де воно спочине на віки в гробівці. Генерал МекАртур був найбільше відзначуваний військовик ЗДА, при цьому був і найбільше контроверсійний. В 1951-му році президент Г. Труман звільнив був його із становища головного команданта збройних сил ОН в Кореї тому, що генерал МекАртур хотів атакувати комуно-китайські збройні сили, які були поза Кореєю. З того часу генерал був на емеритурі, відбувши раніше тріюмфальний привіт вНю Йорку і у Вашинґтоні, де виголосив був славну промову до Об'єднаних Палат Конґресу про те, що „старий вояк ніколи не вмирає, тільки поволі в'яне та відходить''. Слова цієї пісні немов справдились при смерті МекАртура, який своїм здоров'ям довго не давався смерті, аж попав в летаргію, з яко вже не пробудився. Найвизначніші особи ЗДА і світу присилають вислови співчуття з приводу смерти генерала МекАртура. Три колишні президенти Герберт Гувер, Гаррі Труман і Двайт Айзенгавер прислали вислови співчуття, в яких були найбільші похвали генералові. Вислови співчуття надійшли теж з Японії, яку переміг ген. МекАртур, але якій після закінчення війни доповміг економічно відбудуватися. Японія висилає на похорон генерала свого найповажнішого державного мужа — 84-річного Шіґеду Ташіду. Прийшли вислови співчуття з Англії, Філіппін, Австралії та з інших країн. Похорон закінчиться аж в суботу 11-го квітня в Норфолку у Вірджінії. Генерал мав виїмкове здоров'я. Преса підкреслює, що впродовж 30-ох років життя, він не пропустив ні одного дня в службі внаслідок недуги. Причиною цього: їв мало, пив мало і курив дуже помірковано. Коло його особи ще за життя творилась леґенда, але найцікавіше те, що він дійсно жив як герой леґенди, бо його життєписець підкреслив, що в кар'єрі цього генерала є численні „най'': він був наймолодший генерал у першій світовій війні, наймолодший суперінендент у Вест-Пойнті, наймолодший шеф штабу на початку 1930-их років, він домагався механізації армії і вимагав на це фондів, але Конґрес відкинув був тоді цю пропозицію. Для історії треба підкреслити, що тоді в його штабі працював пізніший генерал, президент Д. Д. Айзенгавер. Дехто уважав його за гордого то він в цій справі заявив таке: „Хто претендує на те, що він не зарозумілий, той виявляє найбільшу пиху''. Із совєтськими представниками в Японії він поводився так, що це може бути зразком поведінки з комуністами, які шанують тільки методи сили. В бойовій акції дбав про те, щоб не тільки перемогти ворога, але і щоб при тому було якнайменше жертв в людях, кажучи: „Я не хочу здобувати за допомогою жертв в людях того, що я можу взяти за допомогою стратегії''.

„Старий вояк ніколи не вмирає, він тільки відходить'' — твердив ген. Даґлес МекАртур у своїй прощальній промові перед спільною сесією Конґресу ЗДА. — На фото: „Старий вояк'' ген. Даґлес МекАртур відходить до військової лікарні, з якої він, після трьох операцій, відійшов у вічність.

Президент Джансон про ріст економіки в цьому році

Вашингтон. — Президент Джансон на пресовій конференції 4-го квітня заявив, що в першій чверті цього року економіка ЗДА задовільно зростала, як це свідчить те, що вперше не буде в тій чверті платничого дефіциту з закордоном, зменшилося число безробітних і збільшилася активність бизнесменів. Президент гадає, що зріст економіки вийде в користь демократам восени цього року під час виборів. „Я гадаю, — казав Президент, — що це буде добрий рік для демократів із політичного становища''. Репортер із щоденника "The Washington Post" Едвард Т. Фолліярд сказав Президентові, що він не знає такого президента, який програв би вибори, стараючися про перевибір в доброму під економічним оглядом році. Президент до цього додав: „Едді, ви знаєте історію краще від мене. Численні фактори матимуть вплив на вислід виборів, але між ними буде і стан економіки''. Президент повідомив про найменування на свого окремого дорадника Маєра Фелдмана, який займе становище, що його займав Теодор С. Соренсен. На заступників окремого дорадника найменовані є Лі Вайт та Гобарт Тейлор — негр.

ЗДА і Панама підписали порозуміння про відновлення дипломатичних взаємин

Вашингтон. — 3-го квітня ЗДА і Панама підписали порозуміння про те, що відновлюються дипломатичні зв'язки між цими обидвома країнами, які були перервані 11 тижнів тому. В цьому порозумінні говориться і про те, що мають бути в найближчому часі зліквідовані ті причини, які довели були до зірвання політичних зв'язків. Між тими причинами найголовнішою є домагання Панами змінити договір про вживання ЗДА Панамського Каналу, який був заключений 1903-го року. Але в тимчасовому договорі говориться про те, що найближчі переговори мають вестися без жадних обмежень і без попередних умов. Те саме потвердив і президент Джансон на пресовій конференції в суботу 4-го квітня. Президент одночасно повідомив, що на окремого амбасадора ЗДА для ведення переговорів найменує Роберта Б. Андерсона, який є республіканцем і за президентури Айзенгавера був секретарем скарбу. Панама домагається ревізії договору з 1903-го року; ЗДА не хотіли наперед обіцяти, що погоджуються на зміну цього договору, який вже був змінюваний в роках 1934 і 1955. Дипломатичні зв'язки відновлено вже 4-го квітня, амбасадором до Панами найменував Президент Джека Гуда Вона, на якого погодився панамський уряд, а панамським амбасадором у ЗДА є Міґуель Морено. Албасадор виїде до Панами негайно після затвердження Сенатом його номінації.

„Тризуб'' ввійшов до півфіналу Сходу, УСК і „Ч. Січ'' здобули нерішені

Філядельфія, 5-го квітня. — „Тризуб'', трикратний чемпіон футболу ЗДА, переміг 3:0 Італійсько - Американський С. К. з Рочестеру в чергових змаганнях циклу гор за Чашу ЗДА 1964 року. В складі „Тризуба'' виступили два нові змагуни, з яких Вайтленд виявився дуже добрим і здобув для „Тризуба'' перші і треті ворота. Другі ворота впали зі стрілу В. Чижовича. Вже на наступну неділю гратиме „Тризуб'' півфінальні змагання Сходу за Чашу ЗДА проти німецької одинадцятки „Гота'' зі стейту Ню Джерзі. В цій зустрічі, яка відбудеться у Філядельфії, гратиме вперше в „Тризубі'' новий змагун Микитей. У фіналі Сходу стануть проти себе переможці пар „Тризуб'' — „Гота'' і Італійський С. К. Бостон — „Джуліяна'', Ню Йорк.

УСК Ню Йорк зустрів минулої неділі в Асторії сильного суперника на лаври першуна „Великої Десятки'' Н.А.Ф. Союзу, італійську дружину „Джуліяна''. Після напруженої і завзятої гри змагання закінчилися нерішеною 1:1, яка дозволила УСК-ові залишитися на першому місці показника. Стрільцем воріт для УСК-у був Сметгирст, який вирівняв вислід на п'ять хвилин перед кінцем. Цю нерішену на грищі противника можна вважати успіхом УСК-у, який ще має відплатні змагання з „Джуліяною'' на своєму грищі.

„Чорноморська Січ'' Нюарк відбула минулої неділі чергову гру за мистецтво Американської Футбольної Ліґи на виїзді в Ню Брансвіку, Н. Дж. з місцевою одинадцяткою Мадярського С. К. Одинокі ворота для „Ч. Січі'' стрілив головою Савицький з подачі Спаїча. Нерішений вислід 1:1 поставив перед дружиною „Ч. Січі'' загрозу втратити четверте місце Ліґи і право на автоматичний вхід до найвищої ліґи — „Великої Дванадцятки Східньої Конференції''. При стані точок 10:10 і відношенні воріт 13:17 залишилися нашій дружині ще чотири гри: з „Гакоахом'', „Юрик Тракерс'', Бостоном і „Бока Джуніорс'', в яких треба „Ч. Січі'' вибороти ще чотири точки для важного для неї четвертого місця.

● **Індійський прем'єр** Джавагарлал Неру заповів, що в червні цього року він поїде на конференцію в Лондоні прем'єрів членських країн Британського Коммонвелту. Перед тим він переведе 6 тижнів на відпочинку Неру все ще слабий після недавнього частинного мізкового удару, що частинно спаралізував був його.

В АМЕРИЦІ

● **Директор Корпусу Миру** Сарджент Шрайвер, який також очолює програму президента Джансона боротьби проти вбогости, конферував в Ню Йорку з провідниками міських добродійних установ і заявив, що боротьба проти нужди є одночасно частиною тієї боротьби, яка ведеться за скасування всяких расових чи релігійних упереджень та обмежень.

● **Нюйоркські сенатори** Кеннет Б. Кітінґ і Джекоб К. Джевітс дістали численні листи-запити в справі того, чому армія узнала боксера важкої ваги Кесія Клея за нездібного до військової служби. В листах пишеться, що Клей „здібний'' заробляти гроші й писати вірші, але служити в армії „не здібний'', бо не виконав вимагальних тестів.

● **Тютюнова Компанія** Ліґґет і Маєрс із Джерзі Сити повідомила своїх власників уділів, що зменшилося число проданих цигарок, і тому зменшиться дивіденда від уділів цієї Компанії, яка робить цигарки марки Честерфілд, Л енд М, Фатіма, Дюк, Оеліс і Ларк.

● **З близьких кол** до нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера повідомляють, що 75 відсотків коштів виборчої кампанії витрачає сам губернатор, а решту, 25 відсотків дають його приятелі і знайомі республіканці. Треба знати, що Рокефеллерів маєток оцінюють від 150-250 мільйонів дол., і тому він може собі позволити на таку коштовну політику. Сенатор Беррі Голдвотер не є вбогою людиною, але він не може рівнятися зі своїм нюйоркським противником.

Москва продовжує гостру кампанію проти китайських комуністів

Москва, — Компартія ССРР продовжує гостру кампанію проти китайських комуністів різними способами. Майже всі видатніші члени Центрального Комітету компартії і Верховного Совєту є в роз'їздах по всьому терені СССР, ведучи пропаґандивно-інформаційну роботу серед населення по лінії ворожій до Пейпінґу. Водночас Нікіта Хрущов, всупереч своїй поведінці в першому дні після приїзду до Будапешту в минулому тижні, використовує свій тамошній побут для щораз нових промов проти комуністичного Китаю. Хрущов взяв в минулу суботу участь у параді з нагоди 19-річчя перемоги совєтських військ над гітлерською армією, внаслідку чого була звільнена Мадярщина від нацистської окупації. З цієї нагоди він виголосив велику промову, в якій закинув Пейпінґові, що він хоче здобути геґемонію над світом та виправдує брутальні акти Сталіна. Правда, виявилося, що первісний текст промови Хрущова був ще багато гостріший і що його, мабуть за порадою мадярських ватажків, злагіднено. Але зараз наступного дня, в минулу неділю 5 квітня, у 20-хвилинній промові у фабриці в Міскольчі, Хрущов знову гостро атакував китайських комуністів ,назвавши їх „божевільними'', коли вони таврують Совєтський Союз за його політику, яка ніби-то сприяє мирові та піднесенню матеріяльного і духового стану населення. Окрему антикитайську декларацію видали однаково мадярські, як східньо - німецькі комуністи. З оприлюдненої у Москві промови Міхаїла Суслова, яку той виголосив був ще 14 лютого ц. р. на ЦК компартії СССР, виходить, що Вячеслава Молотова, Лазара Каґановіча і Георгія Маленкова — трьох „старих большевиків'', які займали були за Сталіна і після нього найвищі становища в СССР, виключено з партії, як членів „антипартійної групи''.

НАТО відзначило своє 15-річчя, — Джансон підкреслює значення того союзу

Париж. — В минулу п'ятницю 3 квітня ц.р. минуло 15 років від заснування Північно-атлантійського Союзу, відомого під скороченою назвою НАТО. З цього приводу однаково в головній кватирі НАТО під Парижем, як в столицях всіх членських держав того Союзу відбулись скромні церемонії. У Вашинґтоні президент Линдон Джансон промовляв до запрошених з тієї нагоди кругло 100 осіб, між якими були колишній державний секретар Дін Ачесон, як також три колишні американські головні команданти збройних сил НАТО. Президент Джансон підкреслив велике давнє і теперішнє значення цього найбільшого західнього оборонного військово-політичного союзу, який постав після того, як Сталін спустив між Заходом і Сходом залізну заслону та прийшло поярмлення комуністами Чехословаччини. Президент звернув увагу, що до первісних 12-ох членів-основників НАТО приєднались ще три — Західня Німеччина, Туреччина і Греція — які стали найвірнішими підпорами того Союзу. Він назвав НАТО „перевіреним і визнаним наріжним каменем'' американської закордонної політики та запевнив, що те саме, що сказав колишній французький прем'єр і міністер закордонних справ Робер Шуман про Францію у 1919 і 1949 роках — є важне і нині для Америки, себто — зречення з ізоляціонізму та приступлення до міжнародньої солідарности. „Небезпека зменшилася, але не зникла'' — заявив Президент, закликаючи до затіснення зв'язків між членами НАТО. Роблючи алюзію до французького президента де Голя, Президент заявив, що нема суперечности між плеканням національної суверенности та міждержавним союзом.

Чіянґ Кай-шек таврує сен. Фулбрайта за його заяву про Китай

Тайпей. — 76-літній президент Вільного Китаю маршал Чіянґ Кай-шек закинув голові сенатської Комісії закордонних справ сен. Дж. В. Фулбрайтові, що той не поінформований про дійсну ситуацію в Китаї, коли твердить, що китайські комуністи є єдиною „реальною'' владою, як це Фулбрайт заявив у своїй великій промові в Сенаті 25-го березня ц. р. Маршал Чіянґ Кай-шек звертає увагу, що китайські комуністи втримуються тільки завдяки своїй військовій силі та що ввесь китайський нарід проти них. Він далі поручає, щоб Захід пішов походом проти комуністичного Китаю, при чому твердить, що Совєти не поспішили б Китаєві з допомогою. В противному випадку — твердить Чіянґ Кай-шек, китайські комуністи запанують у Південному В'єтнамі, в Ляосі, Сіямі, Бірмі і навіть на Філіпінах. Чіянґ Кай-шек називає комуністичний Китай „ворогом число 1'' Америки і перестерігає, що всі прояви примирливости у відношенні до комуністичного Китаю, як визнання його Францією чи остання промова сенатора Фулбрайта, є пояснювані китайськими комуністами, як докази слабости і тільки посилюють ненависть Пейпінґу у відношенні до Америки

Вол. Шіпка кандидує до Стейтової Леґіслятури в Огайо

Володимир Шіпка

Клівленд. — Володимир Шіпка, відомий широкій українській громаді із своєї живої участи в українському громадському житті, зокрема в рядах Ліґи Української Молоді Північної Америки та Українських Ветеранів і Українського Народного Союзу, зголосив свою кандидатуру та веде тепер завзяту кампанію за вибір його на кандидата до стейтової Асамблеї стейту Огайо. В. Шіпка довший час жив із своїми батьками в Ню Йорку, а в 1953-му році, одружившись з Галиною Мураль, поселився на постійне в Пармі біля Клівленду, де веде бюро подорожувань та вже від багатьох років займається політикою. Його теперішню кандидатуру піддержує повітова організація Демократичної партії. Турбота власною кандидатурою на стейтового асемблімена не зменшує активности п. Шіпки також у користь перевибору конґресмена Майкела Фіґена до Конґресу ЗДА, кандидатуру якого п. Шіпка, разом з великою українською громадою Клівленду-Парми щиро піддержує. Правибори тієї виборчої округи, в яких будуть вирішені кандидатури конґресмена Фіґена й п. Шіпки, мають відбутися у вівторок, 5-го травня цього року.

У БРАЗИЛІЇ ЙДЕ ЧИСТКА КОМУНІСТІВ І ЇХ ПРИХИЛЬНИКІВ

Ріо де Жанейро. — У цілій Бразилії виарештовують комуністів та їхніх поплентачів. Газети перестерігають, що залишення комуністів і їхніх прихильників в робітничих спілках і різних державних установах позбавило б перемогу революції над президентом Ґулялртом її дійсного сенсу. При арештованих знайдено багато компромітуючих документів і зброї. Виявлено цілі зорганізовані клітини комуністів у різних стейтах Бразилії із власними законспірованими складами зброї. Однак водночас протикомуністичні газети звертають увагу, що багато видатних комуністів скрилися негайно, як тільки показалось, що справа Ґулярта програна і що вони напевне будуть перебувати у своїх криївках до того часу, поки зможуть перевести протиудар. Антикомуністична кампанія набрала в Бразилії таких гострих форм, що преса заатакувала навіть колишнього президента Жусцеліно Кубічека, закинувши йому, що хоч він і не комуніст, проте старається приєднати собі людей із табору Ґулярта, як кандидат у президентських виборах в 1965 році. Цікаво, що совєтська амбасада, лякаючись — видно — поліційної ревізії, чи зірвання бразилійсько - совєтських дипломатичних взаємин — палить так багато документів, що сусіди скаржились на чорний дим з коминів. Частину арештованих тримають на кораблі в затоці Ґванабара.

Бразилійські військові провідники, які впродовж трьох днів доконали майже безкровного перевороту і скинули протикомуністичного президента Ґулярта, внаслідок чого президентуру обняв, згідно з конституцією, президент Палати Послів Ранієрі Маззілі, — домагаються, щоб зовсім зліквідувати комуністичні впливи в уряді, і щоб якнайскорше вибрати на президента країни якогось військовика, який докінчив би каденцію Ґулярта, яка мала тривати до 31-го січня 1966-го року. В цьому домаганні підтримує військовиків впливовий цивільний політик, губернатор Ґванабари, сусідньої провінції до Ріо де Жанейро. Між можливими військовиками, що мали б бути президентом, називають генерала Гумберта Кастельо Брако — шефа штабу армії 78-річного генерала, який вже був президентом від 1946 до 1950-го року. Державний секретар Дін Раск висловив своє вдоволення з того, що Ґулярт втік із Бразилії внаслідок того, що організатори військового перевороту стануди в обороні Конституції та врятували демократичну форму влади, яку хотів знищити Ґулярт — прихильний комуністичній диктатурі. 4-го квітня бразилійський тимчасовий („виконний'') президент Маззілі повідомив про найменування членів нового кабінуту, який має бути „мостом між давнішою ситуацією і тим, що тепер заіснувало''. Він заявив, що закордонна політика Бразилії не зміниться, що вона вестиме „традиційну закордонну політику'', це значить, що новий уряд закине „незалежну'' політику, яку вів уряд президента Ґулярта, і яка хотіла наблизити Бразилію до СССР та до комуністичних держав, в тому і до Куби Кастра.

Кіпрський президент Макаріос виповів договір, що ґарантував безпеку Кіпру

Нікозія. — Кіпрський президент Макаріос, грецько-православний архієпископ, повідомив Британію, Грецію і Туреччину, що він виповідає договір, який давав право тим державам стрявати своїми збройними силами в обороні державної самостійности Кіпру та його конституції, базованої на тому договорі. Поруч із т. зв. ґаранційним договором, названі три держави підписали в рр. 1959 і 1960 у Цюріху і в Лондоні ще т. зв. союзницький договір; Макаріос повідомив, що він плянує скасування і того другого договору. Цей крок Макаріоса звернений насправді проти Туреччини, як оборонця турецької національної меншини на Кіпрі. Макаріос віддавна старався, щоб Туреччина або забрала геть з Кіпру своїх 650 вояків, що їх тримав там на основі того договору, або тримала тих вояків в касарні. Тепер він вимагає, щоб ці турецькі вояки покинули позиції, якими вони заступають шлях кіпрсько-грецьким військам до найбільшого скупчення кіпрських турків в турецькій частині Нікозії. Туреччина негайно відкинула те рішення Макаріоса, як безправне, ствердивши, що ніхто з договірних сторін не має права перекреслювати підписаного договору на власну руку.

Москва „засуджує'' антисемітську брошуру, видану в Києві з її наказу

Москва. — Так звана Ідеологічна комісія совєтської компартії проголосила в минулу суботу 4-го квітня ц. р. в „Правді'' заяву, в якій гостро засуджує видану в Києві під фірмою Української Академії Наук брошуру Трохима Кічка книжку „Іудаїзм без прикрас''. Те саме становище зайняли й „Ізвєстія'', а совєтська аґенція „Новості'' заявила, що „Кічко не є речником совєтського уряду, ані виразником його поглядів''. „Правда'' виявила, що Ідеологічна комісія компартії зійшлась на спеціяльне засідання задля перевірки антирелігійної кампанії — після того, як ота антисемітська брошура наробила в широкому світі багато шуму та спричинила засудження її також кількома західніми комуністичними партіями — в Америці, Британії і Франції. Очевидно, що це теперішнє таврування і засуджування брошури Кічка московськими большевиками — це новий вияв прикметного їм цинізму, бо ж та брошура появилася за наказом з Москви: без виразного наказу і дозволу московської влади ніхто в СССР не міг би видати такої публікації.

У СВІТІ

● **Військовий міністер СССР** Родіон Маліновський перебував в минулому тижні в Східній Німеччині і прославляв східньо-німецькі збройні сили у „союзі'' з совєтськими. Він стверджував „повну згоду в усіх основних справах'' між СССР і Східньою Німеччиною, натякнувши виразно, що німецькі комуністи йдуть з російськими большевиками проти китайських комуністів.

● **„Невтральний'' прем'єр** Ляосу Суванна Фума знаходиться тепер у подорожі до Північного В'єтнаму, комуністичного Китаю і Совєтського Союзу. Він твердить, що ціллю його паломництва до тих комуністичних країн є осягнути згоду їхніх володарів, щоб вони припинили допомогу ляоським комуністам, які порушують міжнародній договір про невтральність Ляосу та щоб вони припинили продовжування громадянської війни.

● **Шведська преса** твердить, що совєтський шпигун, шведський полковник Стіґ Веннерстрем, який зрадив Совєтам багато преважних військових тайн, був якийсь час одночасно також американським шпигуном — і брав гроші від обох сторін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Розколений „моноліт"

Розбіжності чи пак тріщини в „монолітному" комуністичному бльоці поширилися до тієї міри, що сьогодні вже можна говорити про фактичний розлам в комуністичному світі, про наявність двох комуністичних бльоків, цілком протилежних а то й ворожих до себе. Після піврічного перемир'я і безупинних спроб полагодити наявні „ідеологічні" і „тактичні" розбіжності з допомогою закулісових переговорів, ведених через делеґацію румунської компартії в Пейпінґу, сварка між Пейпінґом і Москвою розгорілася ще з більшою, як досі, силою.

Перший з новим дошкульним ударом на кремлівську КПСС і Хрущова виступив провід комуністичної партії Китаю. У 8-му коментарі до листа ЦК КПСС з 14-го липня 1963-го року, надрукованому 30-го березня цього року в офіційних органах китайської компартії, провідники її уже цілком відкрито і брутально заатакували Хрущова, як „найбільшого капітулянта в історії", як поплентача Троцького й ревізіоніста, капіталістичного запроданця, який — зраджуючи принципам марксизму і ленінізму — веде Совєтський Союз назад до капіталізму. Обвинувачуючи Хрущова в найгірших з комуністичного погляду „злочинах", провідники китайської компартії виступили з одвертим закликом до „товаришів" з комуністичної партії Совєтського Союзу „ліквідувати хрущовський ревізіонізм", викидаючи його і його творця Хрущова на „смітник історії". Водночас із тим Пейпінґ висловив „пораду", щоб з хрущовським „ревізіонізмом" порвали, поки не пізно, також й інші „братні комуністичні партії".

Виступ Пейпінґу потрактовано в міжнародних комуністичних партіях і також в політичних колах світу, як заяву про конечність творення нового комуністичного інтернаціоналу, незалежного від Москви і від теперішнього кремлівського керівництва, очолюваного Хрущовим. Як визов до відкритої вже боротьби за провід і супрематію в комуністичному русі зрозуміли заклики Пейпінґу також і в Москві і в порядку „контрудару" керівництво ЦК КПСС виступило з новою відповіддю на адресу Пейпінґу, зредаґованою досить мінорно і стримано.

Нова довжелезна, на 10 тисяч слів, московська „відповідь" на пейпінґські заклики і закиди не дає в основному нічого нового. Приготовлювана — на всякий випадок — довгими місяцями, вона обмежується здебільша до оборони — до висвітлювання „помилковости" антиленінських поглядів проводу китайської компартії і ствердження, що „КПСС і совєтський народ" стояли і будуть стояти за Хрущовим і його політикою. Конкретно, московська заява пропонує скликати нову „нараду братніх партій" з єдиною, як виходить із дальших тверджень, метою: переборення труднощів, що заіснували в комуністичному русі. І в комуністичних і західніх політичних колах вважають, що єдиним виходом із теперішньої ситуації буде виключення комуністичного Китаю із рядів „братніх компартій світу", що своєю чергою приведе до створення нової комуністичної централі з осідком в Пейпінґу. Очолюваний Пейпінґом новий комуністичний бльок не буде сьогодні уже таким відсепарованим і невпливовим, як це здавалося донедавна Хрущову і його соратникам. Шість місяців перемир'я комунокитайці використали добре для закріплення не тільки свого престижу в міжнародному житті, але й також до поширення своїх впливів майже в усіх комуністичних партіях світу.

Виключення Пейпінґу з московського комуністичного бльоку поставить в стан відкритої і безоглядної боротьби увесь комуністичний світ, не зважаючи навіть на ті цілі й завдання, що лучать одних і других. Тяжко судити, який буде вислід цього змагу, певне тільки одно, а саме, що монолітом міжнародний комунізм уже не є.

Млявий передвиборчий час

Сім місяців ділить нас від дня виборів 37-го президента цієї країни і 89-го Конґресу, але в американській атмосфері нема й сліду будь-якого схвилювання і є лише дуже скупі познаки взагалі — зацікавлення виборами. Цікавляться ними і метушаться тільки, так би мовити, професіонали цієї справи, себто партійні верхівки. Низові маси виборців, навіть у тих стейтах, в яких відбуваються правибори, назагал ставляться з дивною пасивністю до цьогорічних виборів. Американські коментатори стверджують, що навіть газетні інформації про передвиборчу діяльність керівничих апаратів обох політичних партій — не знаходять масових і уважливих читачів.

За головну причину такого стану треба уважати те, що ані в міжнародному світі, ані на внутрішньому американському ринку „нічого не дістьсся". Себто: люди звикли до війни у Південному В'єтнамі, яка, хоч вимагає жертв американських вояків і коштує Америці понад півбільйона річно, проте стоїть на далекому місці позаду числа вбитих і ранених на американських шляхах кожного довгого „вікенду". Те саме стосується подій на Кубі в в Панамі. А видатків на закордонну допомогу, хоч і дуже непопулярних, не відчуває американський податковець у добі загального добробуту і триваючого економічного „буму". За дальшу причину млявости передвиборчої атмосфери вважається брак великих індивідуальностей в сучасному американському політичному світі, які вміли б розбурхати загальну апатію новими фасцинуючими ідеями чи переконливою, палкою критикою теперішнього Уряду.

Здавалося б, що такою індивідуальністю є республіканський сенатор Беррі Ґолдвотер, який має дар говорити „просто з моста" і не вагається проповідувати непопулярні ідеї. А втім, у цій своїй похвальній щирості він почав рекомендувати й такі речі, які зацукали громадян і відштовхнули від нього багатьох його прихильників. Наприклад, критикування установи державної Суспільної Безпеки, як ніби зайвої в країні приватної ініціятиви і суперництва, — порада вислати на Кубу морську піхоту, що відновила б доплив води для бази в Ґвантанамо, не могли сподобатись ані американському світові праці, ані тим, що бояться провокувати війну. Тому шанси Беррі Ґолдвотера сильно впали. Ще гірше справа з нюйоркським губернатором Нелсоном Рокефеллером, який, не вважаючи на величезний вклад своєї праці і грошей, вийшов у нюгемпширських виборах на третьому місці. Генрі Кебот Ладж, хоч і здобув світлу перемогу у названих правиборах, не може впливати на американську громадську думку, перебуваючи у В'єтнамі, за тисячі миль від Америки.

А по демократичному боці так само нема тепер осіб типу народних трибунів, які вміли б поривати за собою маси і здобути винятково популярність на великих просторах країни. Зокрема, президент Линдон Б. Джансон, великий знавець американської законодатної машини і відносин між Білим Домом та Капітолем, як також дуже добрий знавець американського Півдня, звідкіля сам походить, не має таланту красномовности, і його пресові конференції сухі, нецікаві. Таким чином партійні апарати мають, так би мовити, чисте поле для організаційної роботи та для ходів за кулісами. Невідомо, як довго триватиме цей час млявих настроїв.

М. Чировський

РИНКОВІ РОЗБІЖНОСТІ

Економічне життя Америки визначається під цю пору великими розбіжностями. І хоч господарський оптимізм нібито росте, у висліді чого щораз більше нібито розмахується і народна економіка, а передусім підносяться ціни на акції і збільшується обсяг біржових спекуляцій — індекс господарських процесів на початку березня таки виявляв деяке обниження у виробництві сталі і автомашин, у продукуванні електричної енерґії, у видобуванні нафти і в ще деяких інших ділянках.

Ріст на біржі зумовлюється сподіваним у 1964-му році збільшенням чистих зисків внаслідок обниження податків. І тому поширюється на 13% супроти 1963-го року індустріяльні інвестиційні пляни. Також у великому розгоні перебуває роздрібна торгівля, що в деяких ділянках зросла аж на 17% супроти минулого року. Спостерігається деяке поліпшення і на ринку праці: запотребування на робітника росте, а безробіття дещо зменшилось

У наявності просперитету головними проблемами є: пропродуктивність праці та інфляція. Із збільшенням запотребування на робітну силу мають тенденцію зростати і робітничі платні. Але коли зростаючі платні збалянсовуються ростом видайности праці, небезпека інфляції зменшується. Так було, зокрема, під час господарського розгону в 1955 - 1957 роках.

Дуже небезпечним буває, одначе, коли під час ринкового просперитету заробітні платні ростуть швидше, як продуктивність робітника. Тоді це приводить до підвищення ринкових цін і неминучої інфляційної пресії. На цій проблемі й зосереджується тепер увага економістів.

Загально уважається, що небезпека інфляції в ЗДА ще не така велика у 1964-му році, бо ще є доволі незатруднених і високоякісних виробничих ресурсів. Одначе, інакше може бути у 1965-му році, коли, у висліді росту економіки, включені будуть в економічний процес не тільки високо ефектовні ресурси, але і маловидайні фактори виробництва будуть ступнево втягатися в продукцію. Це щойно приведе до падіння продуктивности разом із ростом платень і цін, бо попит переростатиме подаж і інфляція загрозить країні.

Безумовно, зменшення податків причиниться до дальшого розгону на ринку і до підсилення небезпеки інфляції, внаслідок чого постає питання раціональної монетарно - кредитової політики. Але саме в цьому питанні розбігаються думки правлячих кіл із думками відповідальних кіл Федеральної Резерви Банкової Системи, думки ліберальних економістів з думками консервативно думаючих економістів. Ідеться тут про те, щоб відшукати найбільш успішні засоби протиінфляційного діяння.

Протягом останніх двадцяти років, коли приходила рецесія або надміру „переґрівався" просперитет, стабілізаційна політика американського уряду щораз аґресивніше включалася у господарські процеси Але вже в період „Нових Обріїв" піднесено було новий клич: „Чому ждати аж прийде рецесія, чому не запобігти їй заздалегідь?" Тобто чому не обнизити податків і не забезпечити в такий спосіб постійний і безперебійний ріст економіки?

Це, одначе, тільки одна сторінка медалі. В минулому затіснювано кредит щойно тоді, коли добра коньюнктура „переґрівалася", а інфляція ставала загрозливою. Тому консервативно думаючі економісти, обертаючи цілість проблеми другою стороною, питаються: „Чому ждати аж прийде інфляція, чому не запобігти їй заздалегідь?". Тобто, чому не обнизити грошово - кредитового ринку вже тепер, поки ще не запізно, поки ще ринкові ціни та ринковий ріст не вихопилися із рейок нормальности?

Арґументи тут, одначе, сильніші, бо і внутрішньо- і зовнішньогосподарські обставини ускладнюються. І Англійський Банк, піднісши редисконтову, а тим самим і дисконтову стопу, міг би причинитися до відпливу американських капіталів закордон. А це некорисно вплинуло б на міжнародний платничий балянс ЗДА.

В інших країнах Західньої Европи величезний господарський розгін може леґко закінчитися ринковим заломанням. Щоб до цього не допустити, застосовується там у щораз більшій мірі контролю кредиту і валюти, що теж некорисно впливатиме на американську економіку. Тим більше, що експорт ЗДА до цих країн, очевидно, спадатиме, бо, з одного боку, Европа менше потребує американських продуктів, а з другого, протекціоністичний дух там щораз потужніє. Немалу ролю грає тут і деґолівське антиамериканське наставлення. Зменшення американського експорту поглиблюватиме труднощі доляра через погіршення платничого балянсу.

А вдома треба здавати собі справу з того, що державний борг, коли розкласти його на кожного американця, становить понад $6 000, його приватний борг перевищує $4 000 а його річний прибуток дорівнює $3 220. Тобто заборгованість пересічного американця неспівмірна його річним прибуткам.

Поминаючи глибшу економічну проєкцію цієї заборгованости, яка також у великій мірі причинилася до створення неймовірно високого життьового стандарту в ЗДА, треба підкреслити, що у його наявності треба буде призадуматися над успішними заходами грошово - кредитової політики, які б протиставились інфляції, нездоровій коньюнктурі і небезпеці раптового ринкового заломання.

Серйозність ринкових розбіжностей поглиблюється ще й такими моментами, як труднощі із гіпотечними (морґеджовими) кредитами і небезпекою страйків. Зокрема, щораз більші турботи наростають у ділянці будівництва та фінансування мешканевих домів, як про це вже згадувалося у попередній статті. Власники домів, передусім великих так званих апартаментових проєктів, у щораз більшому числі втрачають їх внаслідок невиконання своїх фінансових зобов'язань і конфіскати. Федеральна Будівельна Адміністрація в багатьох випадках перебирає такі доми і перепродує їх по корисних цінах, намагаючись цим привернути фінансову рівновагу. Але це все ж таки господарська болячка.

Страйки на залізницях і в інших ключових господарських галузях постійно погіршують економічне положення країни. І це є ще одною причиною, чому Федеральна Резервова Банкова Система хоче затіснити грошово - кредитовий ринок і приготовитися на всякі несподіванки.

Одначе, пляни ФРБС не дуже подобаються демократичному Урядові напередодні виборів. Він хоче створити собі з пересічного громадянина доброго господарника і оборонця економічних інтересів країни. До речі, обниження податків обіцювано ще три роки тому, а зреалізовано її щойно у передвиборчому, 1964-му році. Тепер висунено клич безкомпромісової боротьби із убогістю. Затіснення кредитової політики пішло б урозріз із плянами демократичного Уряду, і тут може прийти до конфлікту бо ФРБС може діяти у великій мірі незалежно.

ВИСТАВКА ТВОРІВ АРХИПЕНКА

Мюнхен. — Виставка різьби й рисунків Олександра Архипенка в Мюнхені була відкрита ще за його життя, 14-го лютого в ґалерії Шпанґля, в центрі міста. Тим часом прийшла сумна вістка про його смерть. Тому можна вважати цю виставку за посмертну.

На виставці в Мюнхені знаходяться різьбарські праці Архипенка, створені ще перед першою світовою війною, а також пізніші. Остання різьба — „Цар Соломон" має дату 1963-го року. Таким чином, глядач на цій виставці може прослідити увесь творчий шлях мистця, від його перших кроків аж до його смерти.

В каталозі виставки Архипенка передрукована передмова француза Ґійона Аполлінера з року 1912-го, написана для першої виставки творів різьбаря в Німеччині. Аполлінер пізнав у молодому Архипенку визначного, ориґінального мистця, що пішов своїм власним шляхом, шукаючи і знаходячи нові способи, як показати красу. Бо кожний рід мистецтва прямує до краси виразу — словом, звуком, фарбою чи формою — незалежно від змісту твореного об'єкту: і найстрашніша трагедія Софокла чи Шекспіра і убивство царем Іваном свого сина, змальоване Іл. Рєпіним, збуджують почування краси.

Чи можна погодитися з Аполлінером, який писав 1912-го року, що „Архипенко будує реальності", Архипенко шукає реалізму і його ідеал — „дійсність"? Оглядаючи різьблені фігури Архипенка, переконуємося, що дійсність, яку хотів показати мистець, далеко відбігає від того, що бачить звичайна людина простим оком. Тут хіба можна б пригадати слова із Святого Письма: „Що є істина?"

Очевидно, Архипенко бачив дійсність так, як йому веліли його органи відчування та сприймання. Наприклад, фігура жінки без очей, без носа, з довгою шиєю, могутніми грудьми і колосальними стегнами, колінами й литкою лівої ноги, що ніби має на собі чобіт з широкою халявою, — ця фігура показує майстерність різьби автора, але трудно уявити, щоб були десь на світі в дійсності такі жінки.

Або: різьба, що своїм виглядом нагадує машину для різання паперу, уживану в друкарні („ґільотина"). Підпис коло неї: „Голова". Не сказано, чи це мала бути голова людини, чи якоїсь надзвичайної потвори, що живе на дні океану.

Добре виконана фігура „ґондольєра" з Венеції в 1914 р., але мистець рішив, мабуть, що убогому італійському пролетареві вистачить однієї ноги.

Коли Архипенко хоче, то дає глядачеві повну мистецьку насолоду своїм умінням. Наприклад, фігура єгиптянина (1914 р.), араба (1936 р.), індійської княжни (1954 р.) й інші. Але в геометричній фігурі, що складається з трьох сковорід різного розміру, нанизаних на стовбур, при всьому бажанні не міг я пізнати красуні, „цариці Савської", подруги царя Соломона. Також і фігура Соломона нагадує скорше слимака, що виліз із своєї черепашки, ніж людину. До того ж Соломонові дав Архипенко чомусь тільки одне око. Але: де ґустібус нон ест діспутандум, як казали стародавні римляни.

Архипенко був, безперечно, мистцем великого формату. Він замолоду захопився кубізмом, геометричним стилем, і в цьому дусі творив аж до кінця. Але ніхто мене не переконає, що стиль Архипенка — це „реалізм".

Архипенкове мистецтво — це мистецтво символів. Символи роблять натяк на дійсність, але вони не є реальні. Шевченкові „три ворони" або „три лірники" у „Великому льоху" — символи, і читач так їх і сприймає. Символи Архипенкового мистецтва далеко складніші, заплутаніші, він бореться з твердим матеріялом, якому хоче надати бажаної йому форми. В цьому творчому змаганні є безперечні мистецькі досягнення, але є й невдачі. — Виставка закінчиться 7-го квітня ц. р.

П. Ф.

ТИ ЛУКАВО ТАК...

Ти лукаво так говорила:
— Та хіба ж я одна
між дівчат?
— Так, одна, одна мені мила,
всіх дівчат миліша сто крат!

Ти лукаво так говорила:
— Вже й женитись тобі пора.
— Так, пора, пора, моя мила, —
в наречені тебе я обрав.

Ти лукаво так говорила:
— Рано ще, хай підросту...
— Що ж, я буду чекати,
мила,
на калиновім на мосту.

ВОЛ. КОЛОМІЄЦЬ

В. Ласовський

Про потреби загально-мистецького журналу

Поява в „Свободі" з 28-го січня ц. р. статті д-ра В. Витвицького п. з. „Потреба музичного журналу" збігається з плянуванням образотворчих мистців створити журнал, який схоплював би, крім образотворчого мистецтва, ще такі галузі духової культури, як музика, література, наука, театр, хореографія і кіно.

Потребу саме такого журналу підтвердила Управа Нюйоркського Відділу ОМУА, яка рішила порібити вступні кроки для реалізації і доручила підписаному нав'язувати контакти з його майбутніми співробітниками. Очевидно, перед ініціяторами цього журналу, крім створення фінансової бази, стоїть створення редакційної колеґії, уточнення його характеру, вигляду, назви, частоти появи і т. п. Того, що зроблено досі для здійснення цього задуму, ще дуже мало, але треба сподіватися, що задум, зроджений з відчуття великої проґалини в культурному житті української еміґрації, знайде ширше зацікавлення нашого громадянства, і його реалізація не натраплятиме на непоборні перепони.

Яким уявляють собі ініціятори цей журнал? Вже послання різних галузей духової культури на його сторінках вимагатиме значного кадру співробітників і авторитетних знавців тих галузей. Їхнім завданням було б безперебійне постачання матеріялів до журналу в розмірах і кількості, реґульованих редакційною колеґією, складеною з представників тих галузей. Постійних кореспондентів і співробітників вербуватиметься по всіх країнах поселення нашої еміґрації.

Журнал має бути аполітичний, надгруповий, і давати на своїх сторінках змогу виявляти думки всім національнодумаючим українцям під умовою, що виклад тих думок буде фаховий, а в дискусії з інакомислячими, культурний та речевий.

Журнал має бути присвячений теоретичним матеріялам з обсягу духової культури, рецензіям і оглядам культурних подій в українському житті у всіх країнах нашого поселення. Велику увагу присвячуватиме він розвиткові культури на рідних землях з усіма його блисками й тінями. Журнал буде ілюстрований репродукціями пластично - мистецьких творів, нотних записів іт.п.

З найбільшим притиском треба підтвердити цінні думки д-ра В. Витвицького про потребу музичного журналу хоч би з тих міркувань, що „квітуча, велика українська республіка" такого журналу не має, тоді як малий словацький нарід, хоч теж під опікою „старшого брата", має свій періодик, присвячений музиці.

Кожний, кому доводиться переглядати підсовєтські українські журнальні видання, має змогу ствердити разючі проґалини в популяризуванні культурних досягнень „квітучої республіки", низький рівень критики та оцінок, врешті які саме „досягнення" піддається оцінкам і критиці

(Закінчення на стор. 7-ій)

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(21)

Шевченко черпав історичний матеріял із наукових історичних творів, але ставився до них критично, і не пішов в оцінці цього гетьмана ані за М. Костомаровим, ані за М. Максимовичем. Д. Дорошенко пише про це так (ст. 300):

„Шевченко мав свою власну думку, свої власні погляди, які не завжди сходилися з думками та поглядами його вчених приятелів. Він своєю геніяльною інтуїцією іноді навіть випереджував погляди, що до них доходила українська історіографія. Драгоманов мав рацію, кажучи, що „мужик Шевченко стояв попереду своїх учених приятелів, київських слов'янофілів, — і гарячою думкою громадською, й таким же українством".

Треба признати, що в „Посланії" Шевченко з іронією ставився до тих палких звеличників Козаччини, які хвалилися нею, але самі бездільно „хилилися в ярмі", не йшли слідами своїх „славних дідів", мирилися з поневоленням, хоч і деклямували про те, що історія України, — це „поема вольного народу". Шевченко осуджував тих своїх сучасників, які „чванилися тим, що колись братство віру заступило, що Синопом, Трапезунтом галушки варило", бо що українцям із того, коли „на Січі мудрий німець картопельку садить".

Коли б М. Драгоманов знав докладніше про Шевченкову освіту, то не називав би його „мужиком". Проф. Д. Дорошенко, наводячи список історичних творів, які були в Шевченковій бібліотеці, пише, що для Шевченка „історія України не була предметом тільки академічного інтересу, бо він її глибоко відчував, і, можна сказати, переживав" (ст. 306). І тому автор „Кобзаря" більше як, сто років тому дивився на історію України так, як тепер дивиться український нарід, який по гіркому історичному досвіді розуміє, що означали слова із Шевченкової поезії „Мені однаково" з 1847-го року. З тих слів сміявся вчений професор М. Драгоманов, називаючи їх нісенітницею, але їх глибоко сприймає кожний національно свідомий українець:

Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окраденую, збудять...
Ох, не однаково мені!

Очевидно, що московським окупантам не подобається те, що український поет оспівував славу і волю України, що автор „Кобзаря" славив гетьманів, що він не „розчарувався" в українській козацькій історії, як це явно й славно видко навіть і з тих деколи обчімханих російсько-московською цензурою творів Шевченка*.

Ось читаємо в Шевченковій поезії „Сон" („Гори мої високії"), написаній в Орській Кріпості 1847 року, таке:

Стоїть одним-одна хатина...
З хатини видно Україну
І всю Гетьманщину кругом.
Під хатою дідусь сивенький
Сидить, а сонечко низенько
Уже спустилось над Дніпром.
Сидить, і дивиться, і дума,
А сльози капають... „Гай! Гай!.. —
Старий промовив. — Недоуми!
Занапастили Божий рай!..
Гетьманщина!" І думнеє
Чоло похмаріло...
Мабуть, щось тяжке, тяжкеє
Вимовить хотілось?
Та не вимовив...

Це — відповідь усім тим, які гадають, що Шевченко змінив свій погляд на Гетьманщину і критично дивився на цю форму влади. „Недоуми! Занапастили Божий рай!.. Гетьманщина!"

ПОЛІТИЧНІ ПОЕМИ Т. ШЕВЧЕНКА

Кругом мене, де не гляну,
Не люди, а змії...
І засохли мої сльози,
Сльози молодії.
І тепер я розбитеє
Серце ядом гою,
І не плачу, й не співаю,
А вию совою.

(„Три літа", 1845)

Про політичні поеми Шевченка писав у своїй праці, про яку ми вже згадували, Ом. Цісик. Про цей рід Шевченкової творчости він пише таке:

„Назву політичні поеми треба розуміти ширше: се не тільки поеми, в яких поет торкається політичних відносин та устрою в сучаснім російськім „темнім царстві", але сюди належать усі поетичні твори, в яких він змальовує культуру, національно-політичну й соціяльну, словом — суспільну руїну на Україні, при чім виходить не раз від бувальщини українського народу та порівнює сучасне з минулим, або вказує на те, що погані відносини в теперішньому є наслідками промахів, хиб, а то й гріхів давніх поколінь; то знову, маючи на оці тільки добро рідного краю, подає шляхи, якими слід землякам ступати, щоб створити нову, вольну, велику сім'ю Українську Державу" (ст. 3).

Далі О. Цісик на прикладах вияснює своє розуміння історичних поем. Він пише: „Тому ні „Розрита могила", ні „Чигирин", ні „Великий льох", ні „Суботів"..., не є історичними поемами, як от „Тарасова ніч", „Іван Підкова", „Гамалія". Зразу стає ясно всякому, що, наприклад в „Розритій могилі" не минуле (Хмельницький) хоче поет малювати, а радше йому йде про той сучасний стан, тих перевертнів, недолюдків і т. д., яких він стрічав на кожному кроці, а Переяславська угода являється тільки вихідною точкою до того, причиновим зв'язком" (ст. 4).

О. Цісик до своєї збірки Шевченкових політичних поем узяв такі твори, які мали увійти до „альбому", що звався „Три літа" і обіймав твори поета з років 1843-1845, від „Розритої могили" (9 жовтня, 1843) до „Як умру, то поховайте" (25 грудня 1845).

Цісик обговорює такі твори Шевченка з політичною тематикою: „Розрита могила", „Чигирин", „Сон", „Чого мені тяжко?", „Пустка" „Н. В. Гоголю", „Великий льох", „Суботів", „Кавказ", „Посланіє", „Холодний яр", „Три літа" та „Заповіт". Д. Богачевський слушно підкреслив, що Цісик не взяв до уваги всіх Шевченкових творів, у яких заторкуться політичні проблеми. (Данило Богачевський. „Західньоевропейські суспільні кличі в творах Шевченка"). У століття смерти Шевченка, Філядельфія, 1962, ст. 45-46).

Шевченко порушував політичні справи і в пізніших своїх творах, написаних майже перед самою смертю. Згадаймо хоча б із останніх його років такі: „Юродивий (1857), „Ісаія. Глава 35" (1859), „Осії. Глава XIV" (1859), „Молитва" (1860), „Бували войни й військовії свари" (1860) та „Якось то йдучи уночі" (1860).

Отже, Шевченко цікавився політичними й соціяльними проблемами все своє життя.

Тепер звернемо увагу на Шевченкові писання з політичною ідеологією, щоб ствердити, які політичні ідеали він плекав.

„РОЗРИТА МОГИЛА"

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно!
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?

(„Розрита могила", 1843)

Цю поему написав Шевченко під час першої подорожі з Петербурґу в Україну, 9-го жовтня 1843-го року, під впливом того, що побачив він у рідному краю. Безпосереднім приводом до написання цієї поеми було розкопування могил, ведених Київською археологічною комісією.

* Десять років у виданнях „Кобзаря" не було поеми „Якби то ти, Богдане п'яний", написаної 18-го серпня 1859, бо ця поема не дозволяє хвалити „возз'єднання" України з Московщиною.

ПОЧАВСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ 1964-ИЙ РІК, В ЯКОМУ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАВЕРШУЄ 70 РОКІВ СВОЄЇ ВІДДАНОЇ СЛУЖБИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ І СВОЄМУ НАРОДОВІ! З ЦІЄЇ НАГОДИ ВЖЕ ПОЧАЛАСЯ ЮВІЛЕЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, МЕТОЮ ЯКОЇ Є ЗДОБУТИ В ЦЬОМУ ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ ЩОНАЙМЕНШЕ 7,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДЛЯ УНСОЮЗУ! НЕ ВТРАЧАЙМО АНІ ОДНОГО ДНЯ В ЗМАГАННІ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ВИЗНАЧЕНОЇ ВЖЕ БАТЬКАМИ-ПІОНЕРАМИ МЕТИ УНСОЮЗУ: ОБ'ЄДНАННЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ ДЛЯ СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ ДЛЯ КРАЩОГО МАЙБУТНЬОГО!

ТРИБУНА У.Н.СОЮЗУ

Рік XI. Лютий — Квітень, 1964 Ч. 2-4 (101-103)

Роман Слободян

НАШІ СКАРБИ

Український Народний Союз святкує 70-ліття свого існування на американській землі поширившись згодом і на Канаду. УНСоюз разом зі своїм органом „Свобода" невпинно змагають до об'єднання української спільноти в ЗДА і в Канаді і є сьогодні найбільшою українською організацією кількістю членів, що є людським капіталом, і майном, яке доходить до двадцять вісім з половиною мільйона долярів. У Святім Письмі сказано: „Не збирайте собі скарбів на землі, де черви і міль нищать, де злодії підкопуються і крадуть, а збирайте собі скарби в небі, бо де ваш скарб, там буде й серце ваше".

В житті часто говоримо, що грошей - майна ніхто не забере зі собою на другий світ. Це правда, але також правда, що в практичнім житті без гроша - майна важко давати собі раду.

Перших 25 років в існуванні нашої організації треба уважати за стадію організування. Українська іміграція була переходовою. Ми жили для рідного краю, для Батьківщини, збирали пожертви на церкви, народні доми, читальні, „Рідну Школу" там, в рідним краю. В роках 1917-1920 зорганізовано допомогові і політичні комітети саме для допомоги рідним братам в боротьбі за волю і незалежність.

Останніх 45 років українці в ЗДА і в Канаді рішились творити перше людський капітал, сильні братські організації, а заразом творити сильні фінансові бази, щоби гріш українця був використаний та як слід інвестований в наших українських підприємствах. Це не значить, що ми забули рідний край, забули країну батьків та прадідів наших. Слова нашого генія Тараса Шевченка: „Свою Україну любіть" — завжди мають ту саму силу. Ми знаємо, що на нашій, не своїй землі під комуністичною диктатурою заперечується Бога, нема правди, і тому усі наші зусилля тут в ЗДА і в Канаді скеровані на те, щоб бути сильними і будувати наші рідні установи. Члени УНСоюзу на протязі 70 літ будували церкви і школи своїми пожертвами, а У. Н. Союз, будучи сьогодні мультимільйоновою організацією, допомагає відповідними гіпотечними позичками, дозволеними законами наших країн. На минулій 25-ій конвенції УНСоюзу я подав в свойому звіті, що УНСоюз мав інвестицій на наших народних домах і інституціях на суму біля $ 700,000. Від того часу, отже за два роки, ці інвестиції збільшено до суми одного і пів мільйона долярів!

Гіпотечними позичками УНС поміг в купні реальностей нашим членам, і сьогодні ми вже не є переходовою еміграцією, бо маємо великі надбання тут і в Канаді. Найкращим доказом нашої зорганізованої сили є пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.

Кожна добре загосподарована організація чи корпорація виплачує своїм членам або уділовцям відповідну дивіденду. Виплата та сума дивіденди є залежна від зисків, цебто зарібків від інвестицій і смертности членів.

На 16-ій конвенції, що відбулася в Рочестер, Н. Й. від 11-го квітня 1925 року, ухвалено впровадити в УНСоюзі три нові роди забезпечення, а то: Клясу зворотного обезпечення, платного за життя члена з обмеженим плаченням вкладок упродовж 20 літ, клясу життєвого обезпечення, платного по смерти члена з обмеженим плаченням вкладок упродовж 20 літ, і клясу життєвого обезпечення, платного по смерти члена з обмеженим плаченням вкладок до 70 року життя.

Ці нові роди забезпечення стали фінансовою базою організації, бо відповідали вимогам усіх тих членів, що рішилися на постійний побут у ЗДА. Вже по трьох роках Екзекутивний Комітет УНС, в порозумінні з актюарієм, рішив виплачувати дивіденду у формі звільнення членів від плачення по два і три місячних вкладок. УНСоюз був одною з перших братських організацій, що почав вже від 1933 року постійно, кожного року, виплачувати дивіденду. До кінця 1963 року виплачено дивіденд на загальну суму $ 2,951,406.74. На цей 1964 рік призначено суму $ 310,000.00, що разом дасть суму $ 3,261,406.74.

На збудування першого мільйона долярів майна УНСоюзу треба було 30 літ, а за останніх 32 роки виплачено три і черть мільйона долярів самої тільки дивіденди членам. Крім цього, надвишка резерви на забезпеку членських зобов'язань виносить понад шість мільйонів долярів.

Майно УНСоюзу дорослих членів і молодечого департаменту інвестовано так:

В готівці $322,309.02 або у відсотках (1.14%) в морґеджах $6,976,412.51 (24.66%), в бондах $19,970,516.91 (70.60%) в позичках членам $449,379.99 (1.59%) в реальностях в Джерзі Сити, Н. Дж. і в Керґоксоні, Н. Й. $544,238.29 (1.92%) і в друкарні $ 26,784.68 (0.09%). Разом $28,289,641.40.

Які обдовження супроти цього майна?

Посмертні і резервові фонди, що призначені на забезпеку виплат зобов'язань на членських грамотах, виносять суму $27,278,876.49 (або у відсотках 96.43%), адміністраційний фонд $ 81,612.89 (0.29%) конвенційний фонд $27,013.65 (0.10%) запомоговий фонд $330,739.93 (1.17%) народний фонд $8,050.89 (0.03%) сирітський фонд $132,279.93 (0.47%), спеціяльний фонд на забезпеку інвестицій $356,591.28 (1.26%), фонд захисту $ 56,208.33 (0.20%), і фонд наглої потреби $ 18,268.01 або (0.05%). — Разом $ 28,289,641.40.

Очевидно, що 28 і пів мільйона долярів майна це вже поважний успіх. Хто є власником цього майна? Кожний член УНСоюзу! Майно організації є строго хоронене законом та має в інтересі членів всілякі законні обмеження щодо господарки та інвестицій взагалі.

Святкуючи в цьому році 79-літній ювілей УНСоюзу, заходить питання: чи Союз старіється? Ні! Сьогодні пересічний вік членів організації не перевищає 35. Це значить, що організація є в повній життєвій силі, коли мова про людський капітал. Фінанси організації є першоклясні і всі приносять відповідні відсотки. Нива УНСоюзу якслід оброблена, за нами є історія сімох десяток років праці і змагань.

Часом можна почути завваги, що — мовляв — масток збільшується, бо інвестиції приносять відповідні зиски. Це не цілком правильні твердження. Інвестиції також міняються. Кожного року Екзекутивний Комітет інвестує біля двох мільйонів долярів і його обов'язком є подбати, щоб ці інвестиції були певні і приносили ці зиски до постійного збільшення майна організації. Тут не можна сидіти на безділлю, а навпаки треба слідити і підбирати нові інвестиції, дозволені законами ЗДА і Канади.

По відсвяткуванні 70-літнього ювілею УНСоюзу, відповідними здобутками нових членів, треба бути готовими до 75-літнього ювілею. Час скоро мине і тому нам треба бути готовими та щиро працювати наступних п'ять років, щоб цей ювілей вийшов ще більш достойно і гідно.

КОНКУРС

НА НАЙКРАЩИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ТВІР З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу, виконуючи рекомендації Головного Уряду, проголошує оцим, з нагоди свого 70-ліття КОНКУРС на найкращий літературний твір з життя українців в Америці і Канаді. Умови Конкурсу:

1. Літературний твір повинен бути написаний у формі повісти або п'єси і повинен віддзеркалювати життя-буття, ідеали й змагання українських поселенців у З'єдинених Державах Америки або Канади, чи в одній і другій країні. Побажана, хоч не конечна, окрема увага тій піонерській добі, в якій творився Український Народний Союз.
2. Участь у конкурсі можуть брати всі заінтересовані, за виїмком працівників Головної Канцелярії УНСоюзу і В-ва „Свобода".
3. Реченець надсилання на конкурс творів встановлюється до 31-го грудня 1964-го року, а вислід конкурсу буде проголошений в 71-шу річницю створення УНСоюзу 22-го лютого 1965-го року.
4. Призначені на конкурс твори повинні бути писані на друкарській машинці з двома відступами між лініями та підписані обраним самим автором гаслом. Це гасло автор повинен, разом із своїм повним іменем та прізвищем і повною адресою, переслати додатково в окремій, дбайливо запечатаній коверті. Ця коверта буде відкрита і дійсне авторство кожного твору буде встановлене тільки після того, як жюрі закінчить свою працю. Твір і коверту надсилати на адресу „Свободи" із зазначенням: „Для конкурсу".
5. Склад жюрі буде своєчасно встановлений і проголошений.
6. Для призначених на конкурс творів встановлюється пересічний для них розмір.
7. Міродайним для рішення жюрі у виборі найкращого твору буде тільки його ідейний зміст та мистецька форма.
8. За найкращий з надісланих творів призначається тільки одну нагороду в сумі $1,000.00 (тисячі) і цей твір тим самим перейде на власність УНСоюзу.
9 УНСоюз застерігає собі також право першенства в евентуальному набутті інших, надісланих на конкурс творів.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС

І. Василишин

ДО НОВИХ ПЕРЕМОГ!

Великі, неоцінені заслуги поклав Український Народний Союз в кожній ділянці нашого національного життя у ЗДА і в Канаді. Ми не думаємо вичисляти їх тут. Замість того спитаймо себе, як виглядало б українське господарське, громадське, культурне, а вкінці й політичне життя в цих країнах і навіть частинно на рідних землях, якби не було УНС? ?

Серйозна застанова й обдумана відповідь на це питання буде одночасно відповіддю на всі ті заміти й закиди, що їх тут і там доводиться чути на адресу УНС від непоінформованих, скептиків, від людей злої волі, а може прямо й недругів наших.

Безпосередньою метою нашої організації є матеріяльне забезпечення її членів і їхніх родин. Це не маловажна справа, але вона не є головною метою. Якби воно так було, то нам не треба було б трудитися, писати, переконувати, організувати членів, відбувати збори, наради, влаштовувати курси, видавати часопис і т.д. Саме тільки забезпечення могли б наші земляки знайти в першій-ліпшій американській компанії без наших заходів і трудів. Агенти тих компаній виконали б всю цю організаційну роботу, а ми, замість витрачати час і енергію, сиділи собі спокійно в хаті і „вачували" телевізію або розважалися з приятелями.

Але поза цією безпосередньою метою, себто поза забезпеченням на смерть, є у нас ще інша, важливіша мета, якої не має, бо не може мати ніяка, хоч би яка багата чужа компанія. Вже від перших днів після свого заснування займався УНС через свої клітини-Відділи також добродійною і культурно - освітньою діяльністю. Він дбає, щоб українці залишилися при вірі своїх батьків і зберігали вірність своєму народові. З тією метою видавав і видає він українські часописи і книжки, веде при своїх відділах українські бібліотеки, влаштовує українські імпрези, опікується хворими членами і їх родинами, збирає датки на різні національні цілі і т. д.

Очевидно, не всюди виконує він сьогодні цю роботу. Бо життя йде вперед, і все на світі різничкується, спеціялізується. І коли ми сьогодні маємо в наших більших осередках окремі організації, присвячені виключно, наприклад, плеканню української пісні чи театрального мистецтва, виховно - освітнім справам чи спортові, то ясна річ, що цим не будуть уже займатися місцеві відділи УНС. Вони обмежуються там до заохочування своїх членів і до моральної та матеріяльної підтримки існуючих уже відповідних організацій. Де ж наше громадсько - суспільне життя внаслідок відсутности відповідних людей не є ще належно зрізничковане, там виконують наші відділи і далі цю свою піонерську роботу. Коли ж вони тут і там не роблять цього, хоч така робота була б побажана, то винен не хто інший, як ми самі — їхні члени. Ми повинні на наших чвертьрічних і загальних зборах звернути увагу управам відділів на потребу такої чи іншої діяльности і зобов'язати їх її започаткувати, запевняючи нашу всебічну підтримку.

Але є речі, що їх УНС вико-

(Закінчення на сторінці 5-ій)

ПРОМИНУЛО ПЕРШЕ ЧВЕРТЬРІЧЧЯ ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ, ЧАС УСІМ БРАТИСЯ ДО ПРАЦІ!

З великими надіями входили ми в ювілейний рік 70-річчя УНСоюзу. Всі 24 члени Головного Уряду УНСоюзу привітали союзове членство з цим ювілеєм і закликали його до наполегливої праці, щоб осягнути нашу ювілейну мету: 7,000 нових членів. Якщо здобуваємо близько 5,000 членів в звичайні роки, то можна і треба посилити наш труд і наші здобутки в замітному році союзового сімдесятиріччя. Щоб досягти нашої мети, нам треба відразу, не гаючись, стати до праці. Не можемо ані одного місяця відпочивати по минулорічних трудах, але мусимо зразу ставати до нових. Приклад минулого року повинен нас чогось навчити. Сім перших місяців союзовий загал не брався до більшої роботи, а коли восени зрушився, було запізно на великі здобутки.

Як минули перші місяці ювілейного року? Можемо відповісти: краще, як року минулого, але не так, як ми сподівалися і як слід було б у ювілейному році. В січні ми здобули 317, а в лютім 339, отже разом 656 членів. Березень ще не підрахований. Це число є куди меншим від того, яке ми сподівалися здобути. Щоб придбати 7,000, потребуємо по шістьсот кожного місяця. Коли взяти до уваги, що осінні місяці бувають куди кращими, тоді можна і треба вимагати, щоб наші весняні й літні місяці приносили нам бодай по 500 членів. Далекий шлях від чисел, які нам дали перші два місяці, до того круглого, півтисячного щомісячного числа. Тому закликаємо наших відданих організаторів, секретарів і всіх союзових діячів до посиленої праці в наступних місяцях.

Кличемо наші Окружні Комітети і їх організаційних референтів, щоб вони щомісяця перевіряли, чи відділи округи виконують свою дванадцяту частину річної квоти, яку вони собі самі визначили.

Кличемо наші союзові Відділи, щоб вони не забували ні на мить, що цей рік є роком ювілейним і що ми цей ювілей, як усі дотеперішні ювілеї, мусимо відзначити передусім дальшою розбудовою Батька Союзу! Нехай наші Відділи не відкладають на пізніше виконання своїх квот, але нехай щомісяця обов'язково виконають одну дванадцяту свого зобов'язання. Нехай їм у цьому допомагають всі члени і всі урядовці, бо силами одного секретаря чи „позиченого" організатора всієї роботи виконати не можна.

Кличемо, врешті, чотири з половиною сотні наших конвенційних делеґатів, щоб вони не забували, що, за статутом і за старим союзовим звичаєм, вони є далі делеґатами на союзовий сойм, що вони є нашими союзовими конґресменами та нашими сенаторами і тому також є відповідальними за розвиток УНСоюзу, зокрема в його ювілейний рік.

УНСоюз приготовляє для заслужених при розбудові нашої організації в цім році цінні **пам'яткові відзнаки,** на яких пишатиметься велика 70-ка. Цю відзнаку повинні придбати собі всі без вийнятку союзові діячі і патріоти, зокрема всі кандидати на участь в новій конвенції, яка вже не за горами, щоб могти собі її причепити на грудях, як найвище признання і відзначення за розбудову УНСоюзу в його ювілейному році. **Вже тепер кидаємо клич: не сміє бути ні одного союзового відділового урядовця, ні одного конвенційного делеґата на минулу й нову конвенцію, який не придбав би собі в цім році ювілейної союзової відзнаки! Союзові діячі$ На порозі другого ювілейного чвертьсторіччя усі берімося до праці!**

Ярослав Падох,
гол. секретар

НЕЗАКІНЧЕНА КАМПАНІЯ

У вересні минулого року ми розпочали забезпечування наших членів проти наслідків нещасливих випадків. За той час з цього забезпечення скористало кругло півтори тисячі членів УНСоюзу. Це не мало, як на такий короткий час, але й не задовільно, коли зважити, що це забезпечення дуже потрібне і при цьому дуже дешеве.

Кожному треба цього забезпечення. Число нещасливих випадків зростає з кожним роком, і тому зростові не видно кінця. Навіть найспокійніші й найобережніші люди не є безпечні на шляхах, які переповнені поза межі видержливости мільйонами авт, що їдуть із швидкістю, якої досі не знала історія.

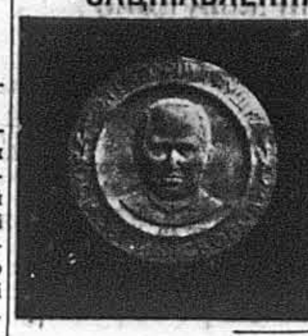
Запитайте власників авт, скільки вони мали випадків або скільки разів грозив їм випадок, і з їх відповіді побачите, що і їм і вам уже час забезпечитися проти наслідків випадків. Чотири з половиною мільйони людей потерпіло в минулім році від самих лише автових випадків, вдвоє більше від випадків під час праці чи просто вдома. Тому не забезпечитись від випадків це є така лігкодушність, якої не можна вибачити нікому.

Це ствердження стосується в першу чергу до членів УНСоюзу. Акцидентове забезпечення є забезпеченням тільки від наслідків випадків. Воно не забезпечує від звичайної смерти. Тому воно в першу чергу призначене грати ролю доповнення до життьового забезпечення, а не його повністю заступити. В першу чергу слід його придбати членам УНСоюзу. Нові члени повинні забезпечитися одною з наших традиційних життьових забезпеченевих грамот і в додатку до них узяти ще забезпечення акцидентове. Наші організатори повинні це вияснити кандидатам на членів і запропонувати їм водночас взяти обидва роди забезпечення й дати їм підписати дві аплікації.

Нашим обов'язком є не тільки самим забезпечитися проти наслідків акцидентів, але й інших спонукати це зробити. Зокрема, наші відділові секретарі мають обов'язок поінформувати всіх членів своїх Відділів до 55-го року життя про введення нової союзової грамоти й переконати їх, що вони повинні з неї скористати. Треба пояснити їм, що акцидентова грамота доповнює їх забезпечення, і то дуже низьким коштом. Часто (залежно від віку) за одну п'яту частину вкладки, яку член платить за життьове забезпечення, можна здобути акцидентове забезпечення у сумі вп'ятеро чи вдесятиро вищій.

Обов'язком кожного секретаря є запропонувати кожному членові свого Відділу цю акцидентову грамоту. Якщо він з членом зустрічається — усно, якщо не зустрічається — листом. В обох випадках слід дати членові інформації про цю грамоту, надруковані у вигляді малої брошурки, які можна одержати в головній канцелярії. Секретарі, які вже перевели в своїх Відділах кампанію поширення акцидентового забезпечення, здобули в минулому році і в перших місяцях цього року великий успіх. Вони повністю виконали свою квоту і здобули пам'яткову грамоту о. Грушки. Треба сподіватися, що їх слідом підуть всі інші секретарі та організатори, і що в цьому році ми здобудемо бодай дві - три тисячі членів, які скористають з нашої нової, дуже потрібної і дуже дешевої, акцидентової грамоти.

МЕДАЛЯ О. ГРУШКИ — ОСЕРЕДОК ЗАЦІКАВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСТВА

Як відомо, в нагороду за працю і успіхи в минулорічній кампанії, присвяченій розбудові УНСоюзу в 70-річчя „Свободи", заслужені учасники кампанії одержали пам'яткову медалю засновника „Свободи" і УНСоюзу, о. Григорія Грушки.

Загалом 135 союзових діячів одержало цю медалю, а саме: 14 — золоту; 34 — срібну і 87 — бронзову. Подана внизу табеля показує розподіл медаль поміж округами. Найбільшу кількість усіх родів медаль здобула нюйоркська округа (24), за нею слідує Шикаґівська (17) і Філядельфійська (12). Найбільше золотих медаль, які були признані за придбання 50 або більше членів, здобули Шикаґо (5) і Торонто (3), а крім то шість округ здобули по одній золотій медалі. Найбільше срібних здобув Ню Йорк (7), Філядельфія (5) і Шикаґо (4).

У цих почесних і дуже корисних для розбудови УНСоюзу змаганнях взали востаннє участь 26 округ. 6 округ не здобуло ані одної медалі. Треба сподіватися, що цьогорічне змагання за здобуття почесної і пам'яткової ювілейної відзнаки 70-річчя УНСоюзу притягне до праці всі округи та всіх союзових діячів. Бо справді гідним і тривалим відзначенням цього ювілею буде значна розбудова членства ювілята.

Медалею, яку по-мистецьки виконав відомий творець пам'ятника Лесі Українці в Клівленді, скульптор Михайло Черешньовський, зацікавилися не тільки союзові діячі і членство, але й ширші кола громадянства. Збирачі творів мистецтва і пам'яткових відзнак та медаль стараються набути медалю до своїх колекцій. До головної канцелярії УНСоюзу приходять запити в справі набуття медалі. Не менше зацікавлення виявляють союзові діячі, приявні на святочному врученні медалі, і чимало з них висловлюють жаль, що не подбали в свій час, щоб її здобути.

СПИСОК ЗДОБУТИХ МЕДАЛЬ о. ГРИГОРІЯ ГРУШКИ ПО ОКРУГАХ:

П.Ч.	Округа	Золоті	Срібні	Бронзові	Разом
1.	Ню Йорк	—	7	17	24
2.	Шикаґо	5	4	8	17
3.	Філядельфія	1	5	6	12
4.	Клівленд	1	1	7	9
5.	Торонто	3	—	5	8
6.	Піттсбурґ	—	1	5	6
7.	Ню Гейвен	1	1	3	5
8.	Сиракюзи	—	2	3	5
9.	Джерзі Ситі	—	1	4	5
10.	Трой	—	—	5	5
11.	Нюарк	—	—	5	5
12.	Дітройт	1	2	1	4
13.	Перт Амбой	1	2	1	4
14.	Боффало	—	1	3	4
15.	Рочестер	—	1	3	4
16.	Монтреал	—	1	2	3
17.	Мінеаполіс	—	2	—	2
18.	Балтимор	—	1	1	2
19.	Вунсакет	—	—	2	2
20.	Фреквил	—	—	2	2
21.	Пассейк	1	—	—	1
22.	Аллентавн	—	1	—	1
23.	Вінніпеґ	—	1	—	1
24.	Бостон	—	—	1	1
25.	Скрентон	—	—	1	1
26.	Янґставн	—	—	1	1
27.	Необ'єднаний відділ	—	—	1	1
	РАЗОМ:	14	34	87	135

Святочна роздача медаль о. Грушки

Деякі округи, як Філядельфія, Клівленд, Янґставн і інші уже роздали пам'яткові медалі о. Грушки серед святкового, родинного настрою на окремих зборах, получених з товариською гостиною. Інші округи плянують окремі збори чи гостини, не тільки щоб передати медалі заслуженим учасникам минулорічної кампанії за збільшення УНСоюзу в 70-річчя УНСоюзу, але також, щоб подякувати тим, які дбають про постійний ріст УНСоюзу. Велика Нюйоркська округа плянує окремі збори, получені з гостиною на суботу 9 травня ц. р. Треба сподіватися, що всі інші округи в скорому часі влаштують подібні імпрези та святочно передадуть медалі тим, які собі на них заслужили своєю союзовою працею. Роздача медаль буде також пригадкою всім союзовим діячам про те, що вже розпочався четвертий місяць ювілейного року та ювілейної кампанії за дальший ріст У. Н. Союзу в своє 70-річчя та що за заслуги в цій кампанії будуть признані почесні і цінні ювілейні відзнаки сімдесятиріччя.

Омага в поклоні Батькові Союзові

Знагоди 70-ліття існування УНСоюзу влаштував 356 Відділ УНСоюзу „Карпати" в Омага Ювілейну Академію 23-го лютого, в домівці української католицької церкви у присутності членів Відділу та гостей.

Святкову програму започаткувала культ. - освітня референтка Стефанія Акулова, яка виконала на фортепіяні американський і український гимни, а публіка долучилася співом до українського гимну. Опісля вшановано пам'ять усіх померлих членів УНСоюзу повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Потім була музична і вокальна програма. В одній з точок наша декляматорка п-і М. Клачинська прекрасно, як завжди, виголосила вірш в честь Батька-Союзу з ювілейним привітом, з подякою за велику досі доконану працю на національному полі і з сердечними побажаннями на дальше світле майбутнє.

Наше жіноче тріо, в склад якого входять пані: С. Воробець, М. Клачинська і Євгенія Грисьо гарно виконали три пісні при фортепіяновім акомпаніяменті: Слава Вкраїні, Від синього Дону і Місяцю ясний. Секретар 356-го Відділу п. Олекса Продивус в гарнім рефераті представив велику національну працю і заслуги УНСоюзу для України і для зорганізування української старої і нової іміґрації. На закінчення Академії всі присутні відспівали гимн „Боже Великий".

Опісля відбувся бенкет, в якому взяли участь всі присутні. За працю при влаштуванні бенкету належить сердечна подяка паням: Ярославі Продивус, Марії Клачинській і Євгенії Грисьо.

Цій ювілейній програмі 356 Відділ Т-во „Карпати" дав свій патронат, а з великою поміччю в праці поспішила Українсько - Американська Католицька Громада.

Цей вечір дав присутнім миле почування наал Юе1) ле почуття національної і родинної спільноти, та був доказом того, що ми не самі, що нами опікується наша славна організація УНСоюз, яка всіх нас гуртує довкола себе, за що складаємо їй в День 70-ліття наш глибокий поклін та сердечну подяку.

Стефанія Акулова
Культ. - освітній референт 356 Відділу, Т-во „Карпати".

ПРОТОКОЛ

нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, які відбулися в головній канцелярії УНСоюзу в Джезрі Сити в дні 19-го березня 1964-го року.

В нарадах взяли участь: гол. предсідник Й. Лисогір, заст. гол. предсідника інж. Ст. Куропась і пані А. Герман, гол. касир Р. Слободян і гол. секретар Я. Падох та голова Контр. Комісії д-р В. Ґалан і гол. ред. А. Драган.

Наради розпочалися о год. 10.30 ранку й тривали до год. 3.15 по пол. з перервою на обід. Нарадами проводив гол. предсідник Й. Лисогір, протоколував гол. секр. Я. Падох.

Гол. предсідник привітав приявних із 1964-им, ювілейним роком 70-річчя УНСоюзу, підкреслюючи, що ці наради є першими в 71-му році існування УНСоюзу. Він дав огляд ювілейних святкувань великої союзової громади в ЗДА і Канаді, а зокрема з вдоволенням підмітив повний успіх ювілейного концерту в Ню Йорку, в якому головну промову виголосив делеґат Президента і уряду ЗДА гол. поштмайстер Джан Ґроновскі. Після встановлення порядку нарад приступлено до справоздання гол. касира та поточних господарських справ.

1. ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Головний касир Роман Слободян подав загальний огляд господарки УНСоюзу в 1963 році, а зокрема за час від останніх нарад Екзекутиви УНСоюзу, які відбулися 30 грудня 1963 р. За той час інвестовано в бондах $375,158.42. За бонди дозрілі, відкликані і продані, за рішенням Екзекутиви, одержано суму $163,048.20. В морґеджах інвестовано суму $754,200.00. Приобіцяно уділити морґеджі на суму $117,000.00.

а. Бонди

Закуплені бонди:

75m Southern California Edison Co. 1st & Ref. Mtge Bonds 4⅜%, Series R, due 1989	$74,829.75
Yield — 4.39	
75m The Western Union Telegraph Co., 5% Sink. Fund Deb. due1992	$75,375.00
25m The Potomac Edison Co. 1st Mtge & Collateral Trust Bds.; 4⅝% Series due 1995	$25, 511.50
100m U.S.A. Treasury Bills, due April 9, 1964	$99,714.17
50 Government of Canada Treasury Bills due February 7, 1964	$49,860.00
50m Government of Canada Treasury Bills due March 6, 1964	$49,868.00

Дозрілі бонди:

60m Chicago Great Western Railway Co. 2nd Equip. Tr. Cert. due Jan. 15, 1964	$60,000.00
50m Government of Canada Treasury Bills due Feb. 7, 1964	$50,000.00
25m Government of Canada Treasury Bills due March 6, 1964	$25,000.00

Відкликані бонди:

1m New Jersey Highway Authority, Genl. Rev. Bond 3¼ due Jan. 1, 1988	$1,040.00
1m The Brooklyn Union Gas Co. 1st Mtge Bonds 4⅜% due March 1, 1988	$1,008.40
1m Public Service Electric & Gas Co., Deb. Bonds 4⅝% due March 1, 1977	$1,010.30

Продані бонди:

25m Government of Canada Treasury Bills due March 6, 1964	$24,989.50

б. Морґеджі

94 William St., Yonkers, N.Y.	$30,000.00
1145 North Hoyne Ave., Chicago, Ill.	$12,000.00
434 E. 9th St., New York, N.Y.	$15,000.00
242 Rector St., Perth Amboy, N.J.	$9,000.00
471 E. 140 St., Bronx, N.Y.	$25,000.00
5260 Orchard, Dearborn, Mich.	$10,000.00
143 Livingston Ave., Toronto, Ont., Can.	$8,000.00
661 High St., Newark 2, N.J.	$450,000.00
486 Meadow Wood Rd., Clarkson, Ont., Can.	$20,000.00
12420-22 Mitchell, Detroit, Mich.	$5,000.00
204 Miles Square Rd., and 108-110 Buena Vista Ave., Yonkers, N.Y.	$45,000.00
1135 North Hamlin Ave., Chicago, Ill.	$17,000.00
2200 West Walton St., Chicago, Ill.	$18,000.00
482 Horner Ave., Etobicoke, Ontario, Can.	$60,000.00
R.R. No. 1, Niagra-on-the-Lake, Ont., Can.	20,000.00
586 Ossington Ave., Toronto, Ont., Can.	$5,000.00
22 So. Lincoln Ave., Westmond, Ill.	$5,200.00

Обговорено нові аплікації на уділення морґеджів, з яких деякі відкинено, а деякі апробовано і передано до дальшого опрацювання.

Гол. касир підмітив, що УНСоюз досі уділив імпозантну суму понад $1.600.000 на морґеджі на церкви, школи і громадські установи, з того $349.000 в Канаді. В минулому році майно УНСоюзу збільшилося на $1,502,656.82, а прибуток з усіх інвестицій збільшився з 3.55% на 3.79%. Прибутки з членських вкладок винесли $2,407,529.22, а відсотки від інвестицій вперше перейшли суму мільйона долярів.

Після дискусії прийнято до відома справоздання головного касира.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

Гол. секретар Я. Падох подав огляд організаційних досягнень в 1963 році. Нових членів приєднано 4,446, з чого залишилося чистого прибутку, після покриття всіх витрат, 1,069 членів. З кінцем 1963 року УНСоюз начислював 83,493 членів. За заслуги для УНСоюзу в минулому році признано 136 організаторам членів пам'яткові медалі о. Грушки, а саме 14 золотих, 28 срібних і 94 бронзових. 14 організаторів відзначених золотими медалями придбало 1,204 члени, 28 організаторів відзначених срібною медалею приєднали 1.077, а 94 діячів відзначених бронзовою медалею приєднали 1.172 членів. На всіх 24 членів Головного Уряду, участь в кампанії взяли 22 члени, які приєднали 606 нових членів, отже пересічно на кожного з них припадає майже 28 членів.

Першенство між округами здобуло Шикаґо, яке майже виконало квоту, здобувши 688 членів. На другому місці є Ню Йорк (553), на третім Філядельфія (393), а на четвертому Торонто (385) члени. Чотири Відділи здобули сотню членів, а саме 432 в Торонто (113), 423 в Шикаґо (112), 153 у Філядельфії (110) і 194 в Ню Йорку (108).

Постійні організатори, яких в минулому році було 11, здобули скромне число 911 членів. Решту здобули відділові секретарі та організатори.

В двох перших місяцях ц. р. УНСоюз придбав 655 нових членів, з чого 12 головних урядовців придбали приблизно 1/6 частину, тобто 104 члени.

Після дискусії прийнято до відома звіт голов. секретаря.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ПРАЦІ.

Головний предсідник Йосиф Лисогір підкреслив успішність праці минулого року. Зокрема підкреслив збільшення майна УНСоюзу на кругло півтора мільйона, який приблизно в двох третинах інвестовано в морґеджах, а одну третину в бондахх. З уваги на добрий стан УНС схвалено виплатити дивіденди за минулий рік — $302,000, тобто на !81,000 більше, як в попередньому році. Це вперше УНСоюз в минулому році виплатив більшу суму живучим членам у формі виплат дозрілих грамот, дивіденди тощо, як посмертних виплат. Це підкреслює велике значення союзового забезпечення не тільки для спадкоємців забезпечених членів, але й для них самих. Це виявляє, що українське громадянство починає доцінювати життьове забезпечення, як важливий засіб інвестиції. В дальшому головний предсідник торкнувся „Союзівки", яка мала в минулому році $254.000 прибутків, з чого $17.000 чистого зиску, який повернено на нові поліпшення, та обговорив справи видавництва, Стипендійного Фонду, Статутової Комісії, групового забезпечення для слухбовиків УНС та ін.

4. КУЛЬТУРНІ СПРАВИ.

Гол. редактор А. Драган з'ясував стан праці над другим томом англомовної Енциклопедії Українознавства, яка обніматими 1,600 — 1,800 сторінок. Одна третина є вже зредагована, решта має бути готова вкоротці. Продажа першого тому йде задовільно. Рецензії і відгуки на Енциклопедію є дуже корисні. Надруковано коротку історію УНСоюзу, з якої користають Відділи та Округи при відзначуванні 70-річчя УНСоюзу. Історичний календар УНСоюзу вповні себе виправдав, зокрема фінансово. В дискусії над звітом редактора Драгана намічено ряд нових видавничих плянів, зокрема окреме число „Свободи" у зв'язку із відкриттям пам'ятника Шевченкові.

5. НОВІ СПРАВИ.

Схвалено звільнити з праці в п'ятницю 26-го червня ц. р. тих службовиків Головної Канцелярії і Видавництва УНСоюзу, які візьмуть участь у відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні та видати окремий заклик до союзової громади до масової участи у відкритті пам'ятника.

Схвалено видати ювілейну відзнаку УНСоюзу трьох родів, а саме: золоту, срібну і бронзову та признати її, яка нагороду для тих організаторів, які впродовж 1964-го року придбають для УНСоюзу 10, 25, або 50 нових членів.

Схвалено встановити три нагороди для округ у виді плякет з емблемою УНСоюзу та з відповідною написсю за: 1) Здобуття найбільшого числа членів; 2) Найкраще виконання, чи перевиконання окружної квоти членів та 3) Найбільше число організаторів на терені Округи, які здобули ювілейну відзнаку УНСоюзу, придбавши бодай 10 членів впродовж ювілейного року.

Схвалено передати пам'яткову медалю о. Грушки до декількох колекцій українських медаль та відзнак.

По вичерпанню усіх справ закінчено наради о годині 3:15 по полудні.

Ярослав Падох
(головний секретар)

Ярослав Падох

ЗАБУТА ГРАМОТА

ПРО ПОДВІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДО 60-ГО РОКУ ЖИТТЯ

Серед численних забезпеченевих грамот, що їх УНСоюз видає членам, є одна, дуже цінна, але майже повністю забута, а саме — грамота подвійного забезпечення до 60-го року життя, скорочено позначувана буквами ДП. Ці букви в англійській мові означають головну відмінність того пляну забезпечення: забезпечення в подвійній висоті до 60-го року життя.

Цю грамоту введено після 24-ої конвенції УНСоюзу в році 1958-му. Хоч з того часу проминуло вже майже 6 років, вона майже не поширилася, бо досі нею забезпечилося тільки незвичайно скромне число членів: усього 339!

Яка причина цього? Чи сама грамота не є така добра, як інші, чи може ми не зуміли її спопуляризувати, вивести на денне світло всіх її прикмет? Коли якийсь товар не поширюється, то звичайно тому, що є недобрим або його не вміли продати. Щоб знайти причину непоширення цієї грамоти, треба найперше розглянути її властивості, тобто її пізнати.

Багато забезпечення за малу ціну

Головна прикмета цієї грамоти полягає в її дешевості. Порівнюючи з іншими плянами забезпечення, цей плян куди дешевший, Наприклад, 25-річна людина може забезпечитися цією грамотою на $ 1,000 вже за вкладкою у висоті 1.37 дол. місячно, або 15.65 дол. річно. Таке саме забезпечення в інших клясах коштує багато більше. При забезпеченні **на все життя (кляса W)**, місячна вкладка становить 1.72 дол., а річна — 19.69. При забезпеченні на все життя при плаченні вкладок тільки впродовж 20 років (P-20), місячно вкладка виносить 2.54 дол., а річна — 29.03 дол., тобто майже в два рази більше. Ще більша різниця при вкладках за вивінувальне забезпечення, плачене за життя після 20 років (кляса E-20). Місячна вкладка в цій клясі виносить 4.15 дол., а річна — 47.43 дол., отже більше, як утроє вище, як при забезпеченні нашою забутою грамотою подвійного забезпечення.

Коли 25-річний кандидат на забезпечення роздумує над тим, як йому забезпечитися, він мусить взяти до уваги клясу і **висоту** забезпечення, а водночас те, що найважливіше — висоту вкладок. Маючи до розпорядження суму, скажім, 50 долярів, він матиме до вибору (між іншими можливостями) забезпечення на 1,000 в клясі E-20 або в три рази більшу суму, тобто 3,000 в клясі ДП. Маючи обмежені засоби, а при тому велику відповідальність за долю своєї родини, він напевно вибере — або повинен вибрати — найдешевше забезпечення, щоб могти забезпечитися, чи радше забезпечити свою родину на **якнайбільшу суму.**

На цьому прикладі видно, як уважно треба ставитися до вибору роду забезпечення, який залежить від різних чинників, а передусім від висоти засобів та величини відповідальности за себе і інших.

Дві грамоти в одній

Є різні поділи плянів (грамот) забезпечення. Найбільше поширений й найпростіший це поділ на три основні роди: забезпечення **вивінувальне (ендавмент іншуренс)**, тобто плачене за життя, забезпечення на все життя, плачене після смерти (лайф іншуренс) та забезпечення часове, плачене після смерти (терм іншуренс). В грамоті, яку обговорюємо, тобто в подвійному забезпеченні до 60 року життя, маємо на ділі комбінацію **двох** різних родів забезпечення, а саме забезпечення на все життя та забезпечення часового.

Повне (подвійне) забезпечення триває тільки до 60-го року життя, а після цього залишається вже поодиноке на все життя. Іншими словами, коли забезпечений помер би перед покінченням 60-го року життя, УНСоюз виплатить його спадкоємцям повне забезпечення, а після того року тільки половину.

Очевидно, краще мати повне забезпечення до кінця життя незалежно від того, як довго забезпечений буде жити. Але таке забезпечення, як сказано, коштує куди більше.

Зокрема для людей, які є на доробку, тобто не мають ще прискладаного майна, зате мають чи сподіваються побільшення родини, найважливішою речею є не те, скільки забезпечення вони матимуть **після 60-го року** життя, але скільки будуть мати **зараз** і під час росту дітей. Після 60-тки звичайно діти стоять уже на власних ногах, а забезпечені люди мають уже дещо відложеного гроша. Тоді обниження їх забезпечення для них не шкідливе, але, навпаки, зовсім оправдане і природне. Тому батьки більших родин, зокрема з малими дітьми, роблять розумно, коли забезпечуються грамотами якнайдешевшими, але зате на якнайбільшу суму. Для таких батьків обговорювана кляса ДП є прямо ідеальним засобом розумного забезпечення.

Дивіденда ще обнижує й так низьку вкладку

В останніх кількох роках УНСоюз вже **тричі** підніс дивіденду, яку щороку виплачує своїм членам. Дивіденда в УНСоюзі залежить не від кляси забезпечення, а від висоти забезпечення. Тому член одержує таку саму дивіденду від дорогих грамот, як і від дешевих. Початкова дивіденда від суми забезпечення 1.000 дол. становить п'ять долярів, однаково, чи член забезпечений вивінувальною грамотою, за яку платить, як подано вище, в три рази більшу вкладку, чи грамотою подвійного забезпечення. Отже на ділі з дивіденди найбільше користають ті, що забезпечені цією грамотою кляси ДП, бо дістають, пропорційно до висоти своєї низької вкладки, в три рази вищу дивіденду. Повертаючись до поданого прикладу, річна вкладка у висоті усього 15.65 дол. на ділі виноситиме на повну третину менше, бо член одержуватиме річно п'ять долярів дивіденди. Отже вкладка виноситиме тільки 10.65 річно, тобто менше як один доляр місячно!

Довгі роки ми занедбували цю грамоту подвійного забезпечення, хоч є вона грамотою великих користей і великих можливостей. Не притягнула вона до себе навіть великого числа нових пришельців до цього краю, які довгі роки самі були окреслювані, як ДП (діспплейсд персонс), і тому символ, яким УНСоюз означує свою грамоту подвійного забезпечення, ДП (дабел протекшен), повинен був хоч цією подібністю звернути на себе їх увагу. Може ця стаття допоможе відробити занедбання. Заохочуємо до цього широкі кола союзового членства, яке потребує **постійного** збільшування свого забезпечення, бо внесок забезпечення серед українців є найнижчий поміж всіми національними групами в Америці. Закликаємо користати з цієї грамоти також ті великі десятки й сотні тисяч наших земляків в Америці і Канаді, які стоять поза межами УНСоюзу ще навіть у його сімдесятиріччя.

ОРГАНІЗАТОРИ-ЧЕМПІОНИ ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ, 1964 р.

П.Ч. Організатор	Приєднав членів
1. І. Одежинський (153)	10
1. І. Телюк (414)	10
3. Б. Зорич (432)	9
4. П. Головачук (42)	8
4. П. Щерба (173)	8
4. Я. Падох (194)	8
7. Т. Шпікула (221)	7
7. Я. Карпяк (385)	7
9. І. Була (127)	6
10. Л. Боднар (131)	5
10. В. Новак (156)	5
10. І. Малко (320)	5
10. І. Гаврилюк (360)	5
10. Й. Ярема (372)	5
10. Олена Штогрин (397)	5
10. І. Мельник (418)	5
10. С. Куропась (423)	5

Математично рівно одну третину, а саме 113 на всіх 339 нових членів, яких нам приніс місяць лютий, придбали наші почесні організатори в числі 17. Тільки подумати, скільки придбали б ми доробку в цім ювілейнім році, якби в цілому УНСоюзі було бодай сотня таких діячів, які старалися б придбати щомісяця бодай по п'ять членів. Всі наші клопоти за дальший ріст проминули б з вітром.

Складаючи щиру подяку цій почесній сімнадцятці, а зокрема двом Іванам, місячним чемпіонам, які здобули в цім одним місяці по 10 членів, Іванові Одежинському, головному радному з Філядельфії та Іванові Телюкові, голові Стейтового Комітету Відділів УНСоюзу з Ню Гейвену, — закликаємо всіх союзових діячів наслідувати їх і постійною, впертою працею розбудовувати УНСоюз у його сімдесятиріччя.

ОРГАНІЗАТОРИ-ЧЕМПІОНИ ЗА МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ 1964 р.

П.Ч. Організатор	Приєднав членів
1. В. Пришляк	17
1. І. Одежинський	17
3. Є. Омельченко	12
4. І. Пиндус	10
5. Б. Зорич	9
6. А. Масний	8
7. Г. Дацків	7
8. І. Була	5
8. П. Питель	5
8. Г. Кісіль	5
8. Олена Шточрин	5
8. Катерина Потічна	5

МЕТА: 100.000 ЧЛЕНІВ

Час до часу на наших ювілейних святах з нагоди 70-ліття „Свободи" чи 70-ліття УНС згадується число 100.-000 членів, як організаційну мету УНС. На жаль мало говориться про реальний підхід до цієї справи, тобто про засоби зреалізування цієї мети.

Ніхто не згадує, за скільки літ ми маємо здобути 100.000 членів і яким способом, та яким зусиллям.

З нагоди таких ювілейних святкувань, ми величаємо піонерський дух та тяжкий шлях на протязі 70 літ, на якому осягнено 84.000 членів, але не говоримо про той дух, який має допомогти нам, щоб дійти до 100.000 членів. Не згадуємо також, що було основою праці в осягненні 84.-членів, який стан є тепер і що буде завтра?

Звичайно, коли б знайшлась людина, щоб могла передбачити близьке майбутнє, то вона була б сьогодні найбільш шанованою і найбагатшою у світі.

Сьогодні знаємо одно, що маємо до розпорядження більше засобів, як їх мали наші піонери, тому нашу мету ми повинні скоріше осягнути та з більшою самопевністю дивитись на наше майбутнє.

Наші організаційні кампанії мають багато пропаґандивного характеру, але не досягають передбачених позитивних наслідків. Наприклад здобуваємо 4.000 членів, але наш прибуток відтяжуємо 70-80 відс. втратою, що є нездоровим явищем.

В чому причина? Організаційною основою УНСоюзу є Відділ. Коли ми порівняємо працю Відділу з нагоди 70-ліття, то побачимо, що методи і наслідки Відділу є надзвичайно розбіжні від тих, що були колись. Однак це сталося не з нашої вини, але як результат переміни у нашому організаційно - суспільному житті в Америці. Колись було нечуваним, щоб члени Відділу не сходились на місячні збори, або хоч би на квартальні. Коли приходили річні Загальні Збори, то це була подія цілої громади. Який стан сьогодні? Скільки маємо Відділів, що відбувають місячні сходини? Сьогодні інколи збори є лише формальністю, яку полагоджує лише сама Управа. Наслідком того, Відділи стають мертвою організаційною клітиною, неспроможною охопити результатів пропаґандивно - організаційних кампаній, ювілейних святкувань чи балів. Лише в поодиноких випадках, де є ще відповідальні секретарі, вони своїм персональним зусиллям вдержують союзову працю на місцях. Але, коли такий секретар відходить, тяглість праці у Відділі переривається із шкодою для організації. Бувають також і інші випадки, які також є шкідливими. Це випадки, коли секретар, не маючи організаційної контролі збоку своїх членів, занедбує свою працю. Давніше секретар мусів з особливою увагою ставитись до своїх обов'язків, бо на сходинах членів відбувалась жвава дискусія над працею і секретар був змушений виявити свою діяльність, або в крайньому разі мати упорядковане діловодство. Тому, що така організаційна контроля не діє, маємо випадки часом дуже шкідливі для самого секретаря і для організації, які потягають за собою матеріяльну та престижеву шкоду — добре ім'я Союзу.

Союзові члени часто менше заінтересовані в членстві УНСоюзу, але більше в самому забезпеченні, тому контролю ми мусимо скріпити силами самої організації, щоб зберегти її на відповідному рівні в поході до 100 000 членів. Чи можливо відвернути хід подій і повернути до посиленої праці у Відділі? — здається, що ні. Про це автор писав у „Союзовій Трибуні" ще 30-го серпня 1963-го року. Громадське життя прибрало інший вигляд.

Виринають прилюдні думки, щоб завести кореспонденційну методу Головного Уряду з членством, що вже деякі подібні братські організації з успіхом практикують. Але здається, що для нас це був би передчасний крок, який може мати неґативний наслідок. У нас забезпечення на життя ще не є економічною конечністю будня. Наше членство належить здебільшого до першої ґенерації і не сприймає забезпечення, як частину видаткового бюджету, а робить це ще із національного обов'язку, який часом кінчається тоді, коли тратиться персональний контакт.

Отже, залишається одинокий вихід, це дальше спиратися на Відділах, переводячи їх організацію при допомозі децентралізації по Округах, про що рівнож була мова в попередній статті. Нашим завданням є здійснити контролю у двох напрямках, як поштовх до більш енергійної праці у Відділі, як також покращання діловодства.

Коли членство занедбало цю справу, то мусимо організаційним способом заповнити цю проґалину. Таку функцію буєсить сповняти Централя і то найкраще при помочі Округи, щоб мати кращий контакт з відділами Округи,. Автім, хто б там не перебрав таку функцію, але контроля Відділів хотяй раз на рік мусить відбуватися.

Подані думки знову являються дискусійними пропозиціями, які повинні заінтересувати ширші кола нашого членства. Це лише одна із спроб до осягнення позитивних наслідків — напротязі 10 літ при певних організаційних змінах приєднати 100 000 членів до УНСоюзу.

Іван Телюк

ЗДОБУТКИ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ У ЛЮТОМУ 1964 р.

Ч.В.	Організатор	Приєднав у лютому	Разом у 1964 р.	Ч.В.	Організатор	Приєднав у лютому	Разом у 1964 р.
5	І. Сидор	1	1	275	В. Юрків	3	3
6	А. Вовк	2	2	276	С. Іваницький	2	3
8	В. Мандзій	2	2	277	Е. Гомотюк	3	6
13	І. Карабін	1	2	282	Катерина Лукаш	1	1
20	А. Триш	1	4	283	П. Пироганич	3	3
37	Марія Процак	1	1	287	Т. Лютвиняк	1	2
39	І. Пиндус	2	12	290	Михайлина Іванюк	1	1
42	П. Головачук	8	10	292	П. Федик	2	2
43	В. Пришляк	1	18	293	Марія Демидчук	1	3
46	І. Сквіртнянський	3	3	296	П. Лобур	1	1
54	В. Добчанський	2	2	304	М. Гнатик	3	4
59	М. Галькевич	3	3	307	Д. Галонзка	2	2
63	М. Турко	3	3	316	В. Гавриляк	3	5
70	П. Костик	4	4	320	І. Малко	5	8
76	В. Салабун	2	2	324	І. Струк	1	1
78	І. Петрунцьо	5	5	325	Й. Лисогір	4	
81	С. Горнатко	1	1		В. Цюпа	4	12
83	С. Гавриш	4	6	336	С. Постолюк	1	
85	Т. Панько	4	5		Г. Кісіль	1	7
90	О. Сидор	2	3	338	М. Куць	1	1
91	П. Кочірка	1	1	341	П. Дуда	2	5
94	Т. Судомир	2		343	Олена Боса	2	4
	В. Крушельницький	4	7	345	М. Дербуш	2	5
96	М. Драпала	1	1	346	Р. Чучкевич	1	4
99	В. Валіґун	2	2	350	Т. Фінів	1	1
100	А. Цибак	2	3	360	І. Гаврилюк	5	5
102	М. Бобечко	1	5	362	Ф. Петрик	4	7
109	П. Мачужак ст.	1	1	369	Ева Колтонюк	1	1
112	Марія Капраль	1	2	372	Й. Ярема	5	6
120	В. Рефт	4	7	375	І. Данківський	3	
121	А. Ґадз	1	2		П. Тарнавський	2	5
127	І. Була	6	11	379	М. Семків	2	4
128	М. Глова	2	2	383	О. Хома	3	7
131	Л. Боднар	5	6	385	Я. Карпяк	7	11
139	П. Питель	2	7	387	В. Олійник	2	3
153	І. Одежинський	10	27	391	Софія Клинчик	1	1
155	М. Федичишин	3	7	393	П. Бойко	1	1
156	В. Волянський	2		397	Олена Штогрин	5	10
	В. Новак	5	7	399	З. Дзядик	1	4
158	І. Павчак	2	2	402	Є. Омельченко	2	2
161	А. Джула	4	6	414	І. Телюк	10	11
173	П. Щерба	8	8	418	І. Мельник	5	5
174	А. Слюсарчук	4	8	422	Т. Тещук	1	1
176	І. Воробель	1	2	423	С. Куропась	5	
194	Я. Падох	8			М. Куропась	1	7
	В. Никифорук	4		427	П. Цибуляк	1	1
	І. Василишин	2	20	430	О. Бакай	4	6
204	В. Палідвор	1	1	432	Б. Зорич	9	18
219	Марія Юров	2	2	434	Б. Мельник	3	6
220	М. Харів	1		439	В. Зацерковний	3	3
	І. Мелінишин	2	3	442	Катерина Потічна	1	6
221	Т. Шпікула	7	9	445	І. Геврик	2	2
223	Л. Худоба	1	3	446	М. Товтрівський	1	1
226	М. Кальба	1	1	451	Є. Омельченко	1	13
230	П. Ліщак	3	3	454	М. Березюк	2	2
233	Гелен Маґер	4		458	М. Бучок	1	1
	Я. Рудяк	1	5	460	П. Сахаревич	2	2
237	М. Крика	1	1	461	М. Шпурко	3	
239	М. Ковальчук	1	3		М. Грох	1	6
245	О. Сабат	1		466	М. Солюк	1	
	М. Мартиненко	1	3		Г. Нога	1	2
254	В. Романишин	3	3	473	О. Чайківський	2	2
257	П. Сильчак	4	6	484	В. Запаранюк	1	5
266	В. Труфин	3	3	498	О. Касюхнич	1	3
270	М. Баран	1	2	504	Е. Барна	4	4

ДОСЯГНЕННЯ ОКРУГ В КАМПАНІЇ 1964 р.
(Стан з 29 лютого 1964 р.)

Ч.П. Округа (осідок)	Приєднано членів	Ч.П. Округа (осідок)	Приєднано членів
1. Philadelphia, Pa	100	18. Baltimore, Md.	10
2. Toronto, Ont.	71	19. Wilkes Barre, Pa.	10
3. New York, N.Y.	63	20. Troy, N.Y.	9
4. Chicago, Ill.	59	21. Montreal, Que.	8
5. Detroit, Mich.	46	22. Ford City, Pa.	4
6. Cleveland, Ohio	30	23. Youngstown, Ohio	4
7. New Haven, Conn.	30	24. Allentown, Pa.	4
8. Newark, N.J.	30	25. Boston, Mass.	3
9. Buffalo, N.Y.	25	26. Winnipeg, Man.	3
10. Pittsburgh, Pa.	21	27. Ludlow, Mass.	2
11. Utica, N.Y.	19	28. Woonsocket, R.I.	1
12. Rochester, N.Y.	18	29. Smithmill, Pa.	1
13. Frackville, Pa.	17	30. Elmira, N.Y.	—
14. Minneapolis, Minn.	16	31. Scranton, Pa.	—
15. Perth Amboy, N.J.	13	32. St. Louis, Mo.	—
16. Jersey City, N.J.	12	Необ'єднаних 23	
17. Passaic, N.J.	11	Відділів	16

ЛИСТА ВІДДІЛІВ, ЯКІ ПРИЄДНАЛИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ
(Стан з 29 лютого 1964 р.)

Ч.П.	Ч.В.	Місцевість	Ч. приєднаних членів	Ч.П.	Ч.В.	Місцевість	Ч. приєднаних членів
1.	153	Філядельфія, Па	27	6.	325	Бруклин, Н.Й.	12
2.	194	Ню Йорк, Н.Й.	20	8.	127	Бофало, Н.Й.	11
3.	43	Гілсайд, Н. Дж.	18	8.	385	Міннеаполіс, Мінн.	11
3.	432	Торонто, Онт.	18	8.	414	Ню Гейвен, Конн.	11
5.	451	Ґрімсбі, Онт.	13	11.	42	Пассейк, Н.Дж.	10
6.	39	Сиракюз, Н.Й.	12	11.	397	Філядельфія, Па.	10

ЛИСТА ПЕРШУНІВ ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ
(Стан з 29 лютого 1964 р.)

Відділові організатори:

1. В. Пришляк (43)	18
2. І. Пиндус (39)	12
3. І. Була (127)	11
3. Я. Падох (194)	11
3. І. Телюк (414)	11
3. Я. Карпяк (385)	11
7. П. Головачук (42)	10
7. Олена Штогрин (397)	10
9. Т. Шпікула (221)	9
10. П. Щерба (173)	8
10. І. Малко (320)	8
10. В. Цюпа (325)	8
10. А. Масний (506)	8
14. Г. Дацків (106)	7
14. В. Рефт (120)	7
14. П. Питель (139)	7
14. Фединишин (155)	7
14. Ф. Петрик (362)	7
14. О. Хома (383)	7
20. С. Гавриш (83)	6
20. Л. Боднар (131)	6
20. А. Джула (161)	6
20. П. Сильчак (257)	6
20. Е. Гомотюк (277)	6
20. Г. Кісіль (336)	6
20. Й. Ярема (372)	6
20. О. Бакай (430)	6
20. Катерина Потічна (442)	6

Постійні організатори:

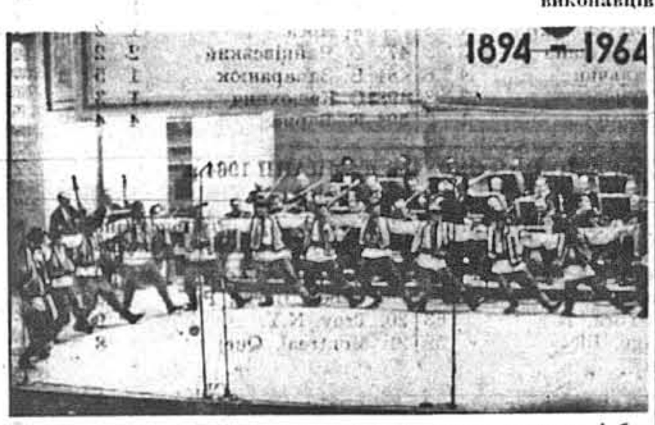
1. І. Одежинський	27
2. Б. Зорич	18
3. Є. Омельченко	15
4. А. Слюсарчук	8
5. М. Ткачук	6

У 70-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В НЮ ЙОРКУ

У „День Батька нашої країни" Юрія Вашингтона, 22-го лютого 1964-го року, сповнилося 70 років з того часу, як перші українські піонери на американській землі в пенсилвенійському містечку Шамокіні започаткували Український Народний Союз, якому припала історична роля „української заморської твердині". Урочисто й величаво відзначили цю річницю численні наші громади, а інші ще приготовляються до її відповідного відзначення. Але досі найвеличавіша імпреза з цієї нагоди відбулася таки в сам день 70-их роковин УНСоюзу, в суботу 22-го лютого цього року, в репрезентативній залі Карнеґі Гол в Ню Йорку. В її програмі були насамперед спів американського й українського національних гимнів та пісні про Українських Народний Союз, коротке вступне слово найстаршого часом своєї праці екзекутивного урядовця УНС головного касира Романа Слободяна, блискуча промова особистого репрезентанта президента Линдона Б. Джансона та члена Уряду ЗДА, головного поштмайстра Джана А. Гроновського, що є польського роду та якого представив публіці головний предсідник УНС Иосип Лисогір. У мистецькій частині програми була виконана вперше в концертовій формі оригінальна опера американського українського композитора Павла Углицького „Відьма" з участю найвидатніших наших солістів — оперових співаків, мішаного хору „Думка" та симфонічної оркестри під диригентурою Івана Задорожного і танцювального ансамблю під проводом Вадима Сулими. Велика заля Карнеґі Гол була заповнена до останнього місця. Після імпрези відбулися ще прийняття для генерального поштмайстра Джана А. Гроновского в готелі й опісля в Українському Інституті Америки. Внизу — деякі ілюстрації з цієї незабутньої ювілейної імпрези Українського Народного Союзу в Ню Йорку 22-го лютого 1964-го року.

Сцена з диригентом, солістами, хором і оркестрою під час ювілейної імпрези УНС в Ню Йорку. Високо на задній стіні на сцені емблема УНСоюзу — дві дружньо стиснені руки під схрещеними зоряним американським і синьо-жовтим українськими прапорами. Під емблемою роки: 1894 — 1964. Публіка — як це видно на фотознімці — ентузіястично оплескувала виконавців імпрези.

До виконавців мистецької частини програми належав і балетний ансамбль, якого й видно на фотознімці під час виконування танку „Аркан" при музичному супровод сімфонічної оркестри.

Не тільки партер, але й три бальконі Карнеґі Гол були заповнені під час імпрези до останнього місця.

Під час ювілейної імпрези УНС в Ню Йорку, головний поштмайстер Гроновскі знайомився та розмовляв з численними репрезентантами місцевої влади й української громади. На фото: Джан Гроновскі і посадник Ню Йорку Роберт Вагнер.

Під час концертової перерви, генеральний поштмайстер Джан А. Гроновскі дружньо розмовляє з приявними на ювілейному концерті УНС первоієрархом Української Православної Церкви в ЗДА ВПреосвященнішим митрополитом Іоаном Теодоровичем (зправа) та впреп. о. мітратом Левом Весоловським з катедрального храму св. Володимира в Ню Йорку.

Головним промовцем на ювілейному концерті УНС був особистий репрезентант президента Джансона, головний поштмайстер Джан А. Гроновскі, якого й видно під час промови на сцені біля мікрофону.

СЕКРЕТАРЮ!

ПРОДОВЖУЄМО КАМПАНІЮ ЗА ПОШИРЕННЯ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ЧИ ВИ ВЖЕ РОЗПОЧАЛИ ЇЇ У ВАШОМУ ВІДДІЛІ? НЕ ПОМИНІТЬ НІ ОДНОГО ЧЛЕНА НИЖЧЕ ВІД 55 РОКІВ ЖИТТЯ! АКЦИДЕНТОВА ГРАМОТА — ЦЕ ВИЇМКОВА НАГОДА НАДЗВИЧАЙНО ДЕШЕВО ЗБІЛЬШИТИ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ДО НОВИХ ПЕРЕМОГ

(Закінчення із стор. 3-ої.)

нує сьогодні і що ніхто інший за них не взявся б, якби не УНС. Згадаймо лише для прикладу „Свободу" і її англійський тижневий додаток. Хто у нас міг би здобутися на видавання щоденника, який постійно інформує нас про українські і світові справи, концентрує нашу увагу біля справ, що для всіх нас важливі, дорогі, що всіх нас інтересують, захоплюють, — орган, який тримає нас при купі, заставляє нас любити те, що всім нам дороге, а поборювати все, що стоїть на шляху до нашої мети, орган, який вчить нас маршувати одним кроком, настроює серця наші на один тон.

Ще менше виглядів мало б видавання українського органу в англійській мові для тих наших братів - українців, що свою українську мову вже забули, але почуваються і надалі хочуть залишитися добрими синами свого народу.

А орган для дітей — „Веселка"? Чи знайшовся б у нас видавець якби не УНС? А якби навіть і знайшовся якийсь великий ідеаліст, то як довго видержав би він фінансово?

А численні англомовні видання про українську історію, що її наші вороги фальшують, українську літературу, що її вони собі присвоюють, про наші стремління до волі, що їх вороги викривляють, заперечують або стараються осмішити. Що ми дали б в руки непоінформованим або нашими ворогами збаламученим впливовим чужинцям, якби не ті видання? І хто з нас спромігся б на їх видання, якби не УНСоюз.

Згадаймо ще останнє епохальне видання — англомовну енциклопедію українознавства, яка є нашою метрикою і леґітимацією, що відкриває нам вступ до сім'ї культурних народів світу. Це твір незвичайної, прямо безцінної вартости, але при чому й незвичайно коштовний.

Хто з нас міг би заризикувати такі кошти?

Не згадую вже про такі речі, як допомога хворим членам і студіюючій молоді або славну відпочинкову оселю „Союзівку", де рік-річно зустрічаються сотні й тисячі українців із ЗДА і з Канади. А їхні діти навчаються там української мови і одержують основні відомості з української історії і культури.

А видатна моральна і матеріяльна підтримка, що її знаходять в УНС різні наші добродійні, громадські, культурні, наукові і політичні організації та установи!

Отже, забезпечення на смерть не є ані єдиною, ані остаточною ціллю нашої організації. Воно є тільки засобом, що допомагає нам згуртувати якнайбільшу кількість людей української крови, щоби зберегти їх у стані фізичного та морального здоров'я, не допустити до того, щоб винародовлювалися, а подбати, щоб вони залишалися вірними синами свого народу, готовими кожної хвилини стати йому на допомогу в його боротьбі за самозбереження і за осягнення його національного ідеалу.

Все це треба мати на увазі, коли беремося обсуджувати діяльність і вартість УНС. Про це мусимо нагадувати тим нашим матеріяльно не раз знаменито ситуованим землякам, які з гордістю заявляють, що їм забезпечення в УНС непотрібне, бо вони забезпечені в чужих компаніях на 10-20-30-50-100 або й більше тисяч долярів. І які, нарешті, дають себе наклонити і „з патріотичного обов'язку" викуповують полісу УНС на 1 000, а то й на 500 долярів! . .

Часто чуємо нарікання окремих людей, навіть добрих союзовців. Кажуть: наш Союз ненаситний. Має вже понад 83 000 членів, а йому ще мало. Все чуємо одне: давай і давай членів!

Знаємо добре, як тяжко приходиться організувати нового члена. Але на це нічого не порадимо. Мусимо це робити. Бож кожного року частина членів „вибуває" природним порядком. Їх не лише треба заступити новими членами, але мусимо ще й подбати про надвишку. Бо нам невільно затримуватися на місці. Мусимо постійно рости, бо в світі все, що не росте, то старіється, нидіє, завмирає. А ми ж нація молода, яка щойно змагається за здійснення свого національного ідеалу. Як же ми здійснимо його без таких організацій як УНС?

ні. мусимо вишукувати тих, ні, мусимо вишукувати тих, що ще стоять осторонь нашої організації, і включати їх в наші ряди.

Я гордий з того, що належу до Відділу, який успішно реалізує цю вимогу. Це „Свобода" — 194 УНС в Ню Йорку, який завдяки пильній праці своєї управи здобув в 1963-му році 108 нових членів. Цим здобутком підніс він кількість своїх членів майже до восьми сотень і зайняв 4-те місце між усіми Відділами УНС у ЗДА.

На відбутих 14-го лютого 1964-го року Загальних Зборах Окружного Комітету Відділів УНС нюйоркської метрополітальної округи зобов'язалися представники тих Відділів зорганізувати в біжучому році принаймні 750 нових членів. З них Відділ 194 обіцяв придбати 75 нових членів. А до найближчої конвенції УНСоюзу гадає він піднести кількість свого членства до повної тисячки.

Здаємо собі справу, що не легко прийдеться осягнути це в Ню Йорку, на терені якого діють 28 Відділів УНС, очолюваних працьовитими і досвідченими, а при тому й амбітними союзовцями. Але ми їх шляхетної конкуренції не боїмося. Ню Йорк великий, а в ньому і в його окрузі українців багато. Є ще кого організувати. Вистачить і для них і для нас.

Відзначення 70-ліття УНСоюзу Округи Рочестер

Рочестер, Н.И. — За старанням Окружного Комітету Відділів УНСоюзу відбулося тут відзначення 70-ліття УНСоюзу. Свято відкрито американським гимном, що його відспівав дівочий хор. Після того Н. Сохан і І. Торабан відспівали гимн УНСоюзу. Привітальне слово виголосив парох церкви св. Йосафата о. Стефан Чомко по-англійськи Він привітав мейора міста п. Френка Лемба та головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора. Коли мейор Лемб вийшов на сцену, то зібрані привітали його бурею оплесків. Названий посадник міста підкреслив у своїй промові, що українці можуть бути гордими, що мають такі організації, які твердо стоять і працюють протягом 70 літ. Святочну промову виголосив гол. предсідник Йосип Лисогір, якого представив головний радний Василь Гуссар. Предсідник виголосив першу частину промови по-українськи, передавши привіт від головної управи Союзу зорганізованим в УНСоюзі громадянам Рочестеру. Він пригадав найближчу організаційну мету — дійти до 100,000 членів. Далі він (англійською мовою) говорив про громадську, культурну і політичну діяльність УНСоюзу, зокрема про заслуги УНСоюзу для поставлення Т. Шевченкові пам'ятника у Вашингтоні. Головний предсідник змалював боротьбу за цей пам'ятник та закликав до масової подорожі на його відкриття.

Після того йшла мистецька програма. Панна Марія Климців, сопрано, відспівала кілька пісень. Дальше слідували народні танки в супроводі оркестри Михайла Юркова. Це була танцювальна група „Верховина", організаторами якої були П. Джуба і учитель І. Заблоцький, за що їм двом належиться признання. Сольо на акордеоні відіграла Уляна Бадинська, а сольо „Віють вітри" відспівала Галина Сохан. Народну пісню співала Оля Боднар. Хор СУМА відспівав кілька пісень при акомпаніяменті оркестри. Членами хору є майже сама молодь, тут роджена і новоприбула.

Заступник голови Окружного Комітету УНС п. К. Шевчук подякував виконавцям і учасникам свята, а спеціяльно головному предсідникові Йосипові Лисогорові. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна.

К. Шевчук

Степан Куропась

З ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАНЬ УНСОЮЗУ

Головні урядовці УНС: заступник гол. предсідника Степан Куропась та головні контролери Петро Пуцило й Іван Іванчук вітають посла Миколу Мандзюка як він виходить з літака, приїхавши до Шикаґо, щоб разом з головним касиром Романом Слободяном взяти участь у ювілейних святкуваннях Українського Народного Союзу.

Союзові відділи і громади ще не закінчили ювілейних святкувань 70-річчя УНСоюзу. Вправді бажанням екзекутиви було, щоб уродини УНСоюзу відбулися в днях 22-23 лютого, саме в день роковин правдивого народження. Були спроби з боку головної канцелярії скінчити з ювілейними святкуваннями чимскорше, бо по ювілею, по празнику, треба працювати для звеличання 70-річчя чимсь конкретним — новими членами. Бо всі академії, концерти, опери, як „Відьма" в Ню Йорку, потрібні не лише для слави, але головно для праці, для нових успіхів. А щоб нову працю до нових досягнень розбудити, треба стимулу, треба пробудження союзових робітників зі зимового сну. Бо, як показує союзова статистика, перші два місяці організаційної праці в розбудові нових кадрів не є задовільні. Але союзова машина розгойдується, а як набере розгону, то будуть нові кадри, нові пляни розбудови, нова наука для нас всіх, що треба далі робити, а що занехати. Союзова політика мусить все бути гнучкою і не держатися „букви", бо живемо в часі величезного поступу і автоматизації, з якими то дивами мусимо йти впарі і конкурувати. Фізичне правило, якого не можна змінити, каже, що в темпі такого життя і боротьби за існування виграють найсильніші і ті, „що приготовані прийняти визов".

Союзові громади цей визов прийняли. Вправді є ще громади малі і великі, що не відзначили досі 70-річчя УНСоюзу. Які їх міркування, не знаю. Знаю зате, що малі громади в районі Великих Озер приготовляються до ювілею. Досі вони не могли відзначити гідно події з 22 лютого 1894 р. Нема у них ні людей, ні ресурсів мистецьких і грошових на того роду свята. Тому деякі з них зачекали на поміч з більших громад і до кінця квітня вже по всій Америці і Канаді буде по ювілеях.

Про ювілейні святкування в Шикаґо вже була мова. Не можна говорити про неуспіх, бо Окружний Комітет подбав про відповідну програму.

Для відзначення уродин не всюди треба аж „опери", щоб стягнути на концерт вибагливих громадян. Не розпоряджаємо в Америці і Канаді такими ресурсами солістів, щоб вдарити у всі струни. Громадянство повинно бути так вишколене, що на ювілеї того роду, як УНСоюз, повинно йти теж з обов'язку, а не лише „опери" ради. Вона можлива в такому осередку, як Ню Йорк, де для репрезентації треба все щось більше, бо ювілей в Карнеґі Гол рахується офіційним святом всього УНСоюзу.

Шикаґо для гідного відзначення запросило на головного бесідника Івана Мандзюка — федерального посла Канади. Як добре, що хоч в Канаді маємо послів. Як добре, що канадійські українці вміли так поселитися, що мають можливість вибирати своїх членів парляменту. Хоч і в Канаді українські посли не можуть в жадній виборчій окрузі вийти послами лише силою українських голосів, що проте є там така ситуація, що є краща можливість як в Америці відповідно використати українську виборчу силу. Федеральний посол Іван Мандзюк був добрим делеґатом тієї канадійсько - української сили на ювілейних святкуваннях в Шикаґо.

Ювілей заслуженого діяча

„Вітайте! 60-ліття служби!" Такі слова були виписані великими буквами на декорації естради в Українсько-Американському Клюбі в Рочестері, Н.И., де 1 березня ц.р. вшановувано рідкий ювілей. Це проф. дякоучитель Мирон Сокільський вже 60 років працює для своєї Церкви і народу. В 1904 році він став дяком на рідних землях. В 1910 році прибув до ЗДА і дотепер щоденно служить до Богослужби в церкві св. Йосафата в Рочестері.

О 4 год. по полудні понад 300 осіб посідали в залі, очікуючи заслуженого діяча. Оплесками прийнята Ювілята. Отець парох Ст. Чомко відкрив бенкет молитвою. Після вечері, тостмайстер п. Василь Попович відкрив програму. Отець Чомко прославляв працю і її благодарні наслідки, що її проробили дяковчителі по громадах протягом 60 років. Інші промовці, о. Кусіл і п. Йосиф Василишин доповнювали своїми заввагами цю програму. Пані Марія Клемців і Анна Парута, при акомпаніяменті Софії Майкович, відспівали дует „Владико неба і землі", „В гаю зеленім", і „Ой піду я до млина". Внучка Ювілята Катя Бащук відіграла фортепіянове сольо.

Опісля голова Ініціятивного Комітету п. Василь Велетович з найменшим внуком передали п. Сокільському всіма присутніми підписану книгу з написом „Вітайте — 60-ліття служби". Багато приявних складали свої бажання Ювілятові, бажаючи дальшого здоров'я і успіхів. На кінці п. Сокільський короткими словами подякував за несподіванку і після відспівання „Многая літа" приявними — о. Чомко закрив бенкет.

Василь Попович

50-ЛІТНІ ЧЛЕНИ ВІДДІЛУ 206 УНСОЮЗУ

Учасники Святочних Окружних Зборів Відділів УНСоюзу у Філядельфії в дні 1-го березня 1964 року. На цих зборах гол. секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох вручив кращим організаторам у членській кампанії 1963 року відзначення, в тому 1 золоту, 5 срібних і 6 бронзових медаль о. Григорія Грушки.

У 70-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В НЮ ЙОРКУ

(Продовження із сторінки 5-ої)

Генеральний поштмайстер Гроновскі уважно слухає заввaг Преосвященнішого Кир Иосифа Шмондюка, з Української Католицької Дієцезії Стемфорду, який належав до почесних гостей на ювілейному концерті УНСоюзу.

Розмова п. Гроновского з п. Володимиром Джусом, президентом Українського Інституту Америки та відомим українським промисловцем і меценатом, була, властиво, розмовою між двома сусідами не тільки з уваги на польський рід п. Гроновского і український рід п. Джуса, але й з уваги на те, що вони мають сусідні посілості в Бабилоні на Лонґ Айленд.

„Ювілейні зустрічі" продовжувалися після концерту. Прямо з Карнеґі Гол п. Гроновскі та багато гостей перейшли до балевої залі поблизького готелю, де в свобідній, товариській атмосфері продовжувалися розмови. На фото: п. Гроновскі і посадник Ваґнер в оточенні хористів „Думки" та гостей.

Тут можна було побачити при окремому столі й солістів концерту з їхнім диригентом. На цьому прийнятті були також представники інших національних груп, зокрема польської.

З прийняття в готелі п. Гроновскі та частина гостей поїхали до Українського Інституту Америки, де зустріч продовжувалася у виключно українському товаристві. На фото: п. Гроновскі в товаристві багатьох союзних діячів, розмовляє із заступницею головного предсідника пані А. Герман.

При нагоді цієї зустрічі й гостини, головний предсідник УНС п. Иосип Лисогір, в товаристві інших членів Головного Уряду УНСоюзу, вручив п. Гроновскому подарунок: різьблену українську касетку. Церемонія відбулася під портретом Тараса Шевченка, про якого п. Гроновскі згадував у своїй промові та з яким він знайомий теж із численних листів, які одержав від громадян з проханням видати Шевченківську марку.

Чотири Відділи з Геммонд, Ґері, Гарвей і Калумет, Ілл., підготовляютьня до відзначення 70-річчя УНСоюзу

Геммонд, Інд. — 29 лютого цього року в Геммонд, Інд., відбулися збори відділових урядовців, на яких обговорювано пляни ювілейної кампанії за новими членами, а також і про підготову до відзначення чотирма Відділами 70-річчя існування та діяння Українського Народного Союзу. Збори ці відбувались у модерній залі Української Православної Церкви. Проводив ними головний контролер Петро Пуцило, а секретарював о. Дармоць, парох місцевої православної громади.

По вияснені потреби приїзду до них на ці збори, П. Пуцило попросив до слова обласного організатора, Володимира Гірняка, який у приступній формі зреферував їхню союзову працу в минулому році, а відтак представив виготовлений для них плян організаційної діяльности на рік 1964.

В речевій дискусії, яка велася на високому рівні, забирали слово всі, починаючи від о. Дармоця та кінчаючи відділовими урядовцями, які висловлювали бажання приїжджати до них частіше з добрими вказівками та порадами, як їм тепер модерно вести відповідальну працю по Відділах.

Призначену квоту на їх чотири Відділи в біжучому році вони прийняли й прирекли виконати її при допомозі обл. організатора та своїх власних сил.

Щоб не бути виїмком у Союзових рядах, на пропозицію секретаря Відділу з Ґері, п. Цебака, та за апробатою всіх присутніх відділових урядовців, однозгідно вирішено зорганізувати Підготовний Комітет із чотирьох відділів та бенкетом і концертовою програмою відзначити 70-річчя УНСоюзу у великій залі Православної Громади в місті Геммонд. Головний контролер П. Пуцило прирік їм певну допомогу з Шикаґа, яке із своїм Окружним Комітетом ніколи не повинно забувати за свої менші міста й околиці.

Спільні збори трьох союзових Відділів у Пулман, Ілл.

Пулман, Ілл. — В неділю 1 березня 1964 відбулись тут у парафіяльній залі греко-католицької церкви збори урядовців 216, 222 і 243 Відділів УНСоюзу, на яких приявними були також головний контролер п. Петро Пуцило та обл. організатор Володимир Гірняк. До переведення тих зборів попрошено П. Пуцила, який, відкриваючи їх, пояснив потребу приїзду його та організатора, а відтак попросив В. Гірняка до зреферування організаційної діяльности в минулому році цілої Округи, зупиняючись на їх місцевості, яка не дописала в кампанії за приєднування нових членів у часі 70-річчя „Свободи". Закінчуючи це, подав він плян праці для трьох Відділів у цьому році, в якому всі Відділи повинні не лише вшанувати 70-річчя Союзу, але поставити собі за завдання розбудову своїх Відділів новими членами.

В часі спільної дискусії над пляном праці, в якій забирали слово майже всі урядники, п. Гірняк подав конкретні та реальні пляни й вказівки, як найлегше виконати свою працю щодо придбання нових членів.

Після дискусії головний контролер П. Пуцило порушив питання злуки трьох Відділів у один великий та підшукання для нього молодих сил й підготови їх до праці в майбутньому. По довшій річевій дискусії рішено зробити підготову до злуки двох Відділів, тобто 222 і 243, а 216 — Відділ Сестрицтва залишити ще на якийсь час окремішнім, бо таке бажання, поки-що, має жіноцтво. Справу підготови до злуки двох Відділів доручено головному контролерові П. Пуцилові і відділовим урядникам обох Відділів.

До підготовчої праці в кампанії приєднування нових членів запрошено В. Гірняка, який мав приїхати 5-го березня, щоб секретарів і делегата на минулу Союзову Конвенцію М. Романика підготовити до успішного ведення організаційної праці. Збори закінчено приреченням виконати квоти нових членів, призначених усім трьом Відділам на цей ювілейний рік УНСоюзу.

В. Г.

СЕКРЕТАРЮ!

НОВИЙ РІК РОЗПОЧАВСЯ. РОЗПОЧИНАЙТЕ Й ВИ ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПРАЦЮ, НЕ ВІДКЛАДАЮЧИ ЇЇ НА ПІЗНІШЕ. РОЗЛОЖІТЬ СВОЮ ЮВІЛЕЙНУ КВОТУ НОВИХ ЧЛЕНІВ НА КОЖНИЙ МІСЯЦЬ І ДОПІЛЬНУЙТЕ ЇЇ. КРАЩЕ ВІДПОЧАТИ ПІЗНІШЕ, НІЖ НА ПОЧАТКУ РОКУ.

ВОЛОДИМИР ЯНДА

Володимир Янда

І знову не стало в живих одного з відомих національно - суспільних діячів української спільноти в Едмонтоні безпосередньо, в Алберті і Канаді посередньо. Не стало в живих Володимира Янди, якого любив, шанував, цінив кожний, хто тільки зустрінувся з ним і познайомився ближче в національних і виховних товариствах та організаціях чи теж в церковному комітеті при церкві св. Юрія Переможця в Едмонтоні. Своєю жертвенною працею, незвичайним тактом, високою особистою і товариською культурою полонював кожного, хто з ним не тільки співпрацював, але бодай лиш зустрічався. Був ідеальним і незаступним у бурхливу добу безоглядної боротьби всіх проти всіх, посередником, який во ім'я засади: „добро нації найвищим законом" — впливав заспокійливо і примирливо на всіх. Його мила усмішка, стоїчний спокій, глибока віра в людину, українську зокрема, й остаточну перемогу української нації в найважчій добі її боротьби за „бути чи не бути в народів вольних колі" та незламна віра в Божу справедливість додавали йому сили перемагати не тільки труднощі, але й з'єднувати собі, товариствам та організаціям, в яких діяв чи їх репрезентував, загальну пошану і признання. В умовинах національно - політичної і державної незалежности України відограв би безсумніву блискучу і незаступну ролю державного діяча, маючи вроджений дипломатичний хист і тонке знання психіки людини та відчуття розвитку подій.

Побачив світ 8 квітня 1905 р. в селі Сколошів, в Ярославщині, що продовж довгих століть від св. Володимира Великого і Ярослава Мудрого аж до наших днів ставила чоло в боротьбі з західніми наїзниками за свою національно - політичну приналежність до Руси - України і видала таку велику кількість відданих національно - політичних, культурно - освітніх і суспільних працівників у вільному світі, на північноамериканському континенті зокрема, себто в Канаді і З-ДА. З Ярославщини і Перемищини, Переворщини і Ряшівщини, себто з Посяння та з Лемківщини плила бо хвиля за хвилею українських переселенців на північно - американський континент, де вони приймали і приймають увесь час діяльну участь і співучасть в основуванні українських національно - суспільних і культурних товариств і організацій та в розбудові релігійно - церковного життя. Одночасно не забували і допомагали та допомагають своїм найближчим, які залишились на рідній землі. Коли Володимир Янда мав ледве 5 років, виїхав до Канади його старший брат Дмитро, який закінчив середню освіту й університетські студії в Канаді та є нині адвокатом в Едмонтоні, загально відомим національно - суспільним діячем уже впродовж кількох десятків років разом зі своєю дружиною Докією, був кількакратно головою відділу КУК в Едмонтоні.

За братом Дмитром поїхав пізніше до Канади ще й батько з двома синами, де спочили вічним сном. Закінчивши гімназію в Перемишлі, молодий студент Володимир Янда виїхав спершу на студії до Кракова (один рік, хемія і фізика), опісля до Відня на студії медицини завдяки фінансовій допомозі найближчої родини, себто брата і братової, адв. Дмитра і Докії Яндів з Едмонтону. У Відні Володимир Янда не жалував ні часу ні гроша і пірнув з головою у вир національно - суспільного життя. Плянова політика винищування української нації окупантами України: Польщею з відомою пацифікацією та Москвою з заведенням колгоспного кріпацтва і пляновим голодом у 1932-33 рр. вимагали від українців в Европі зокрема напружити всі сили до протиакції.

І студент Володимир Янда віддав тоді геть теж усі свої сили і своє знання в цій нерівній боротьбі української нації за своє існування, перекладаючи меморіяли і матеріяли у справі політики народовбивства, що їх збирали: Українська Парляментарна Репрезентація, Провід ОУН, ЦЕСУС, „Січ" для Ради Ліги Націй в Женеві. Тоді молодий студент Володимир Янда важко теж занедужав (уперше в другій гімназійній клясі їдучи вантажним поїздом з Перемишля до родинного села важко простудився і наслідком простуди прийшло запалення ставів) і на один рік змушений був перервати свої студії. Тепер недуга серця загнала його передчасно в домовину.

Вернувшись з Відня до родинного села, працював короткий час в одному з українських видавництв у Львові („Дешева Книжка"), опісля в культурно - освітній і національно - суспільній ділянках на Посянні. З вибухом II світової війни Посяння з Лемківщиною і Холмщина з Підляшшям опинились під німецькою займанщиною і тоді всебічне знання німецької мови Володимира Янди та його знання німецької психіки пригодилось у розбудові культурно - освітнього і суспільного та господарського життя українського населення на тих землях. І так В. Янда був спершу перекладачем і секретарем у містечку Радимні, головою Делеґатури УДК в Радимні, працював в УДК в Ярославі, в УЦК у Кракові, після того інспектором повітового виділу в Ярославі і звідтіля в липні 1944 виїхав з дружиною і дітьми до своєї рідні в Ченстохові. Звідтіля німці вивезли його з родиною до Німеччини, де по приході американських військ опинився остаточно в Байройті і звідтіля виїхав у вересні 1948 р. з родиною до Едмонтону, де заопікувались ними брат з братовою адв. Д. Д. Янди, допомігши влаштуватись на працю в лікарні. Згодом вів крамницю та був управителем крамниці свого односельчанина. В останніх 6-ох роках працював в асекураційній організації та одночасно був від 1958 р. секретарем пластового відділу УНС в Едмонтоні ч. 503 аж до своєї смерти. Приїхавши до Едмонтону, включився в організоване життя УНО, де працював в управі, був представником в КУК та секретарем, працював у Пласт-Прияті, Батьківському Комітеті при Курсах Українознавства ім. І. Франка, церковному комітеті при церкві св. Юрія Переможця і співпрацював в українській пресі, зокрема „Новому Шляху", надсилаючи теж дописи до інших часописів, між ін. і до „Свободи". Майже до самої смерти поета і літературного критика д-ра О. Грицая листувався з поетом, з яким був у дружніх взаєминах як дуже близький приятель. Його листування з поетом як і п-ва В. О. Яндів з відомою письменницею Катрею Гриневич зберігається тепер у дружини Покійного, у п-ні Олі Янди в Едмонтоні.

Хоч уже важко хворий на серце ще останками сил з'явився в УНО, коли приїхав до Едмонтону головний предсідник УНС Й. Лисогір, де виступив на святі державности і соборности в „Ювілейній Авдиторії", як головний промовець. Незадовго по святкуваннях В. Янда знову важко занедужав і вже не вернувся більше з лікарні живим. Тлінні останки невтомного працівника спочили вічним сном на цвинтарі св. Михайла в Едмонтоні. В суботу, 21 березня ц. р. відправлено заупокійні богослуження в церкві св. Юрія Переможця в сороковий день його смерти, в церковному комітеті якої працював Покійний раніше від перших днів її оснування. Хай же вільна канадійська земля буде Йому легкою.

ВІП! М. Х.

Збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 206 у Вунсакеті, Ровд Айленд

Зліва направо: Іван Гуцал, Андрій Каролишин, Михайло Фірман, Николай Глядик. Посередині стоїть гол. контролер УНСоюзу Іван Кокольський. П'ятий член, який отримав відзначення, не був присутній з причини слабости.

В цьому ювілейному році, яким відзначає Український Народний Союз своє 70-річчя, також відбуваються ювілеї та річниці серед багатьох відділів Батька-Союзу.

Надходять поважні ювілеї, а то довголітнє членство старших заслужених людей, котрі чимало докладали свого часу, знання і праці для розбудови на місцях свого Відділу та на розбудову нашого УНСоюзу.

Наше Товариство Запорозька Січ, Відділ 206 УНСоюзу в Вунсакеті, Ровд Айленд, вже втретє, почавши від свого 50-літнього ювілею існування, почало винагороджувати своїх членів.

В день річних зборів, 19-го січня 1964 р., як і в попередніх роках церемонійно удекоровано 5 членів, котрі постійно були членами нашого Відділу. Головний контролер УНСоюзу Іван Кокольський, який також урядує як предсідник, доручив гарні дубові плякети з відповідними написами, вшановуючи їх 50-літнє членство. Нагороди за довголітнє членство цього року одержали: Іван Гуцал, Андрій Каролишин, Михайло Фірман, Николай Глядик і Яків Процишин.

Кожен із них, одержавши свій дарунок, зі сльозами на лицях висловили свою радість, що їх не забувають і що вони далі можуть бути активними членами свого Товариства.

Звіти уряду і контролі прийнято та полагоджено ряд справ, між якими признано допомоги потребуючим, схвалено умірковані жертви на добродійні потреби та вкладки за членство в народних товариствах. Широко дисковано участь у відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні та переведено заприсяження нового уряду на 1964 рік.

Склад нового уряду такий: Іван Кокольський — предсідник, Михайло Чагарин — заступник, Євген Тепер — фінансовий секретар, Тома Чагарин — заступник фін. секретаря, Леон Градюк — касир, Михайло Михалюк —заступник касира, Ярослав Киндефорський — рекордовий секретар, Михайло Фірман — заступник рек. секретаря, Ілля Околіта, Ігнат Тепер і Дмитро Войко — контрольори; Йосиф Кава, Василь Копитко і Кость Корніцький — товариський суд; Михайло Чагарин — бібліотекар; Василь Кучерявка і Орест Чагарин — прапороносці; Йосиф Кава — маршал.

По вичерпанні всіх справ закрито збори. По зборах було прийняття для членів, спільно для молоді і старших, які обмінювались думками до пізнього вечора.

Іван Кокольський,
гол. контролер УНС

В Гилсайді, Ню Джерзі, утворився новий Відділ УНСоюзу ім. Тараса Шевченка

Управа нового Відділу УНСоюзу в Гілсайді.

Ювілейний рік УНСоюзу проходить серед активної праці існуючих Відділів, число яких доходить до 500 та серед старань тих громад, які Відділів не мають, щоб створили в себе союзовий відділ.

Ось в останньому часі в Гилсайді, Н. Дж. утворився новий Відділ УНСоюзу, який одержав число 43 і прибрав собі ім'я того, під чиїм знаком проходить цей рік: ім'я Тараса Шевченка, бо це рік 150-річчя з дня його народження.

При заснованні цей Відділ мав 20 членів, в лютому збільшився на три. На цьому числі 23 членів Відділ не залишиться. Його новообрана управа розпочала енергійні заходи, щоб в межах Відділу зорганізувати *все місцеве* українське громадянство та щоб у Гилсайді й околиці не було ні одного українця, який не належав би до цього Відділу.

28 лютого 1964 відбулися перші загальні збори Відділу, на яких вибрано першу управу в такому складі: адвокат і бувший посадник Гилсайду, Василь Ґураль — предсідник; Степан Зеленка — його заступник; Волод. Пришляк — секретар; Володим. Сиваник — касир. До Контрольної комісії ввійшли Юрій Гелок — голова, та Андрій Ладомирак і Марія Пишник — члени. Всі дорослі члени Відділу передплатили „Свободу", або її англомовний „Український Тижневик". Секретар Відділу В. Пришляк останньо відвідав Головну Канцелярію, щоб обговорити з Екзекутивою УНСоюзу заходи для розбудови новооснованого Відділу. Немає сумніву, що місцеве громадянство з радістю привітає цю нову українську установу у своїй околиці, яка під проводом свого секретаря В. Пришляка та предсідника, відомого громадського діяча, адвоката В. Ґураля, стане одною з найважливіших місцевих українських організацій.

Молодь на послугах рідного мистецтва

„КОЗА-ДЕРЕЗА" МИКОЛИ ЛИСЕНКА В НЮАРКУ

Коли приглянутись ближче до музичного життя нашої еміґрації, то треба признати, що воно в своєму рості набирає щораз більшого розмаху.

Святкування роковин Шевченка чи Лисенка дали нагоду переконатися, що ми вже спроможні майже самостійно взятися до відтворення найбільш поважних творів нашого музичного надбання, тобто кантат в супроводі симфонічної оркестри, а то й опери, цього поєднання всіх галузей мистецтва.

Незалежно від широкого вкладу в цю справу старших, виразно бачимо зусилля і наших найменших чи нашої молоді додати і свій вклад. Правда, перший слід на цьому шляху мусить значити хтось старший віком і багатший досвідом, мистецький керівник, якому вдасться попровадити молодих людей лише тоді, коли зуміє здобути їх повне довір'я.

Завдання і роля такого провідника дуже трудні. Поминаючи самозрозумілу трудність вивчення матеріялу, виринають одна за одною іншого порядку перепони, що їх може повалити лише дуже мішана і завзята в своїх хотіннях людина, щирий любитель мистецтва. Знаючи психіку нашої молоді, вихованої в умовах американського життя, ініціяторові імпрези мусить припасти в першу чергу завдання переконати цих молодих людей у великій вартості того, що є українське, зважаючи при цьому на умовини, в яких мала б відбуватись підготова імпрези: убогі назагал приміщення в третьорядних дільницях з жалюгідним мистецьким вивінуванням, тісними сценами, розбитими фортеціянами і т. п. В додатку, праця в цих умовинах мала б бути своєрідною розвагою для учнів втомлених шкільними і позашкільними зайняттями. Крім цього треба ще переконати батьків, що якраз українська пісня, музика чи танок є тою міцною ниткою, що поможе прив'язати молодих людей і втримати якнайдовше біля себе.

Тому мусимо щиро поґратулювати цим людям доброї і міцної волі, ентузіястам, працівникам на полі мистецтва, вчителям, а в першу чергу дириґентам, що можуть похвалитись дитячим чи молодечим хором, а то й власною оркестрою, існування якої по деяких містах метрополії створило зав'язок української симфонічної оркестри в майбутньому.

І так, подібно нашим загальним намаганням мати свою постійну оперу, ці молоденькі музики, під проводом своїх опікунів, поставили минулого року першу дитячу оперу „Козу - Дерезу" в Ню Йорку, гідно відзначаючи роковини Миколи Лисенка і добуваючи собі й своєму дириґентові, проф. В. Цісикові, щире признання.

Яке ж було наше здивування в Нюарку, коли ми, не маючи при нашому Українському Музичному Інституті ані хору, ані оркестри довідались, що „Коза-Дереза" народиться у нас власними місцевими силами. Ініціятором і керівником, що взяв на себе цю справу був проф. Симон Вожаківський, дириґент хору численом порівняльно невеликої православної громади при церкві св. Тройці в Нюарку. Проф. Вожаківський присвятив двоє своїх дуже талановитих дітей мистецтву: молоденьку балерину Тамару і надійного скрипаля Юру.

Дириґуючи церковним хором, проф. С. Вожаківський постійно збільшує його доростаючою молоддю і, маючи в своїй громаді відносно велике число молоденьких музик, що запопадливо вивчають музику в УМІ чи інших американських музичних школах, створив першу в Нюарку оркестру молоді, що здобула вже собі признання на місцевих і позамісцевих імпрезах.

Як солістів-співаків анґажує проф. С. Вожаківський учнів, переважно гайскулів з сирим голосовим матеріялом, якій напевно подекуди прийшлося розучувати партії не знаючи нотного письма. Немаючи готової оркестровки твору, п. С. Вожаківський береться сам за її розписання і калькулює так, щоб усі недостачі інструментів заступити фортепіяном чи невибагливим акордеоном. Він подбав також про організаційну й технічну сторінку імпрези, як це, зрештою, у нас звичайно водиться, мовляв: „Хто задумав, хай і робить сам".

І так дня 1-го березня ц. р. „Коза-Дереза" завітала до нашої Української Централі.

Я не думаю робити докладного перегляду імпрези, не збираюсь кидати на всі сторони шумнозвучними похвалами, я хочу лише висказати усім учасникам і керівникові мою щиру подяку за віддану, повну самопосвяти працю. Всі солісти-співаки: В. Гаращенко, К. Загуменна, П. Піскун, Т. Загуменний, Д. Строкюк і С. Татаренко знали дуже добре свої партії і поидивуґідно давали собі раду з акомпаніяментом оркестри, будучи може й перший раз на сцені.

Не менше уваги і признання для себе стягнула оркестра, що, крім чистоти звучання і доброго зіграння, виявила не абияку музикальність, дотримуючи кроку співакам. Очевидно, це знову ж таки заслуга дириґента, що зумів так з цими молодими музиками попрацювати й так уміло вивести їх під час імпрези.

Правда, хор звіряток був, може, замалий, але і той, що ми чули вив'язався ак слід. Гарні костюми коштували немало труду, а за поставлення відповідних декорацій належиться признання любителеві театрального мистецтва п. Ф. Луцишинові та його охочим помічникам.

Другу частину імпрези творив концерт, в програму якого увійшли такі точки й виконавці: сольові українські танки у виконані Тамари Вожаківської, фортепіянове сольо Людмили Яковенко, скрипкове сольо Юри Вожаківського при акомпаніяменті Марти Цибик та музичне тріо в складі Ірени, Нінн і Стаха Дмитрах.

Тут знову було видно солідну і щиру працю всіх виконавців. При цьому треба відмітити факт, що програму творили майже виключно українські речі, які вони приготовили самі власними силами, без учителів, спираючись на знання, здобуте в нашому УМІ чи інших музичних школах, включаючи навіть Джуліярд Скул оф Мюзік в Ню Йорку, студентами якої є Тамара і Юра Вожаківські та Марта Цибик.

Пишучи ці мої спостереження, я хотіла в першу чергу підкреслити саму появу першої власної, оригінальної дитячої опери в Нюарку, а трудолюбивому дириґентові професорові С. Вожаківському і всім молодим виконавцям побажання якнайкращих дальших успіхів і запалу у праці над плеканням рідного мистецтва.

Галя Клим

Молодь ОДУМ-у в Шикаґо відзначила Шевченківські роковини

22 березня філія ОДУМ в Шикаґо відзначила 150-ті роковини з дня народження Тараса Шевченка. Будинок ОДУМ-у був наповнений молоддю, батьками, прихильниками та симпатиками ОДУМ-у.

Завіса відкривається. З сцени ллється мелодія до слів Тараса Шевченка „Думи мої, думи мої, лихо мені з вами" у виконанні струнного ансамблю ОДУМ-у. Мелодія тихшає. На сцену виходить голова філії, Олексій Пошиваник й говорить вступне слово. Мелодія знову набирає сили. На сцені з'являються в українських народних строях дві дівчинки з букетом квітів. Мелодія „Дум" бренить у повітрі. Дівчата говорять Кобзареві: „Поет живе! Ми слухаємо його, ми чуємо заповіт його священний. Учитися кохати край стражденний, і не цуратись рідного, свого. І всі ми, скільки є в душі своїй клялись тих дум не зраджувати зроду, і справдимо ми заповіт святий, поет живе в серцях свого народу!"

Святочну доповідь прочитав Василь Ковальчук. Мистецька частина, якою керувала секретарка філії Марія Павлівець, розпочалась деклямацією. Шерен Дейнека продеклямувала вірш Максима Рильського „Шевченко". Співочий ансамбль Юного ОДУМ-у: Катя Ковальчук, Лудмила Мирутенко, Люба Петренко, Ліна Степова, Валя Пошиваник, Люся Петренко та Олена Косогор проспівав пісню до слів Тараса Шевченка „На вгороді коло броду". На тлі ансамблю Віра Коновал продеклямувала вірш Віри Ворскло „Кобзар", а ансамбль ЮОДУМ-у виконав українську народну пісню про Шевченка „На високій дуже кручі".

Петро Лисенко продеклямував вірш Т. Шевченка „Чи ми ще зійдемося знову", а Марія Брикайло виконала на фортепіяно інтродукцію до вечорниць до п'єси Т. Шевченка „Назар Стодоля" муз. Ніщинського та „Думку", — муз. Присовського. Оля Луппо продеклямувала вірш Тараса Шевченка „Ой, чого ти почорніло зеленеє поле". Потім був виступ струнного ансамблю: (Анатолій Луппо та Микола Скиба — мандоліни, Микола Осовський — мандола, Олексій Пошиваник та Ярослав Маркевич — ґітари, та Володимир Косогор — бас) під керівництвом Анатолія Луппо, який виконав в'язанку українських пісень на тексти Тараса Шевченка, а саме: „Зоре моя вечірняя", „Летить галка через балку" та „Реве та стогне Дніпр широкий". На тлі струнного секс継тету Катя Ковальчук продеклямувала вірш Тараса Шевченка „Іван Підкова". В супроводі струнного сексетету Наталка Коліщинська та Марія Коновал виконали дует на слова Т. Шевченка „Ой, одна я одна". Це виконання присутні прийняли з великим захопленням і змусили їх повторити останній куплет пісні.

Валя Пошваник продеклямувала „Кавказ" Тараса Шевченка з чуттям. На закінчення дівочий співочий ансамбль, ансамбль ЮОДУМ-у і струнний секстет виконали „Заповіт" Тараса Шевченка, муз. Кирила Стеценка. Мистецьким керівником був Анатолій Степовий, який і склав програму вечора, підготовляв точки і переводив репетицію.

Але на цій імпрезі відзначення молоддю ОДУМ-у роковин Шевченка не кінчається. Філія візьме активну участь у Шевченківській імпрезі, що відбудеться 31 травня в Шикаґо, в якій беруть участь всі українські молодечі організації. Також філія ОДУ-у вибирається всім членством на відкриття пам'ятника у Вашинґтоні. Вже замовлено три автобуси і вже майже всі місця зайняті (на 123 особи). Щоб звеличати нашого Кобзаря наша одумівська родина вислала багато листів до конґресмена Дульського з проханням, щоб уряд ЗДА видав цього року Шевченківський поштовий значок з його фотографією та вікрив Шевченківську секцію при Конґресовій Бібліотеці у Вашинґтоні. Також вислано в тій справі одного спільного листа з 118 підписами до Вашинґтону.

Ол. Коновал

Шевченківська Академія в Ню Гейвені

15-го березня Рідна Школа при гр-кат. церкві св. Михаїла влаштувала Шевченківську Академію, що складалася з двох частин. В першій частині після відспівання „Заповіту", що його виконали учні РШ, відбулися деклямації з творів Шевченка, що черґувалися з вокально музичними точками. Деклямації були виготовлені з доброю дикцією і відповідною підготовкою. „Думи мої, думи" — виконав хор учнів РШ в супроводі Марти Кизик, уч. IX кл. (фортепіяно). Останньою точкою першої частини була сценічна картина в одній дії „Наші запорожці у творах Шевченка". В деклямаціях і танках найбільше визначились: Ромко Крохмальницький, учень суботньої школи (підготовча кляса), Ромко Кизик, Степан Дідов, Юрій Добчанський, Михайло Сусяк, Юрій Лодинський і Олег Подригуля — учні РШ. Шкільних дітей дуже добре підготовила до виступів на сцені директорка школи Е. Матвієнкова.

В другій частині святочну промову, що викликала глибоке враження у присутніх, виголосив о. проф. Любомир Гузар, віце-ректор Укр. Кат. Семінарії в Стемфорді. Мотто промови: „Ох не однаково мені". Наш відомий деклчматор п. Михайло Лісевич з почуттям виголосив „Кавказ".

Українська високошкільна молодь майстерно виконала музичні точки.

1. Циґайнервезен, виконала на скрипці Маруся Гробельська, студентка місцевого Університету Єйл у фортепіяновому супроводі Роберта Німса.
2. Сонату Баха — Дмитро Козак, студ. університету Єйл (скрипка)
3. Композицію Моцарта — Маруся Гробельська і Дмитро Козак
4. Польонез Шопена — Софія Сивак, студентка Колеґії Альберта Маґнуса.

Було багато присутніх. Всі вони з захопленням вислухали продукцій виконавців.

З ініціятиви Шевченківського Ювілейного Комітету в Ню Гейвені проводиться підготовка до Громадської Спільної Шевченківської Академії, що відбудеться 19 квітня, і в якій візьмуть участь всі молодечі організації м. Ню Гейвену. Чистий дохід призначений на будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні.

О. М.

ПРО ПОТРЕБИ ЗАГАЛЬНО-МИСТЕЦЬКОГО ЖУРНАЛУ

(Продовження зі стор. 2-ої)

і що саме популяризується. Тому, коли стимулом до видання у вільному світі українського музичного журналу мав би бути його брак на рідних землях, то той самий стимул повинен дати почин до створення загально - культурного журналу.

Які ще міркування промовляють за створення журналу колективного типу?

Музик і мельоманів надто в нас мало, щоб за нормальною оплатою одного числа свого орґану могли вони забезпечити бодай мінімальний його наклад. Прийшлося б піддержувати його субвенціями, збірками та підвищеною оплатою числа. Треба дуже сумніватися, чи з ширшої, хоч би й культурної читацької публіки знайшлося б багато таких, що передплачували б і читали журнал такого спеціяльного типу.

Те саме відноситься до окремого журналу, присвяченого тільки пластичному мистецтву, тільки науці, тільки літературно - критичним питанням і т. д.

Натомість журнал колективного характеру мав би всі вигляди бути самовистачальним, мати розмірно великий наклад при доволі низькій ціні собівартости одного числа.

„Спільна стріха" надала б журналові репрезентативного, чепурного вигляду, репродукції мистецьких творів, що прикрашували б його сторінки, проваблювали б широкого читача, а короткі резюме наприкінці журналу з важливіших статтей у чужих мовах популяризували б проблеми нашої культури в чужому світі.

Врешті з виданням такого журналу була б досягнута чи не найважливіша рація його існування: виховувати наше суспільство, нашу доростаючу молодь у пізнаванні всіх родів духової української культури, створювати балянс між усіма галузями духовости, заставити того, хто шукає шляхів пізнання сучасного малярства, запізнатися з рівнобіжними проблемами в музиці, літературі, шукати співзвучностей й наукових проблем у мистецтвах і т. п.

А вже найбільш потрібний такий журнал для самих таки наших творців духової культури. Відомою є тісна духова й товариська симбіоза мистців, музик, письменників, науковців, акторів у найбільших центрах культурних народів. Наприклад, у Франції є вже традиція творення груп однонапрямних ідеологічних прямувань, куди належать мистці всіх можливих родів мистецтва. В частих зустрічах, взаємному пізнаванні своєї творчости, у відвідуванні мистецьких виставок, концертів, театральних вистав, гуртовому читанні нових літературних творів та їх обговорюванні викристалізовується не тільки ідейна лінія групи, але в згущеній атмосфері творчого патосу, поривів і спалахів темпераментних суперечок поодинокий мистець знаходить найсприятливіші умови для власного розвитку, для черпання таких творчих імпульсів, що їх годі знайти в умовах відокремлення чи повсякденної буденщини.

Українські мистці на еміґрації всіх галузей мистецтва, з переважаючій більшості виявляють незацікавленість усім, що не відноситься безпосередньо до власного творчого варстату. Для прикладу, деякі письменники старшого покоління „те", що пишуть їхні молодші колеги, або не читають, або, не читавши, кидають на „те" анатему.

Тож хай не гніваються деякі мистці головно старшого покоління, що не мають контактів ні з однонаціональним, ні з чужим творчим оточенням. Вони втрачають усі шанси наснажування променюванням духовости одноплемінного творчого гурту, втрачають змогу розвивати в своєму мистецтві риси національної самобутности. Вони вилітають поза орбіту своєї епохи і блукають у віджитому часі, і в творчій практиці відкривають такі якості, що вже давно були кимось виявлені та й забуті.

Плянований журнал став би місцем зустрічей і взаємопізнавання навіть тих наших мистців, яких доля закинула в такі обставини, що в них годі мріяти про контакти із одноплемінним мистецьким оточенням.

Думаю, що всі ті читачі, які з повним признанням зустріли статтю д-ра В. Витвицького, як і сам її шановний автор, з таким самим зацікавленням поставляться до з'ясованих тут думок про колективний журнал. Зацікавлених у співпраці з гуртом ініціяторів майбутніх співробітників журналу просимо листи із запитами та порадами щодо з'ясованого тут почину спрямовувати на адресу: V. Lassowsky, 115 St. Mark's Pl., New York 9, N.Y., U.S.A., або телефонічно: CA 8-5967.

Прихильну до висловлених тут думок пресу просимо передрукувати цю статтю.

На вічну пам'ять пок. Іванові Матейчукові

День, 24-го березня 1964 року був днем загальної громадсько - членської жалоби по бл. п. Іванові Матейчукові, як довголітньому секретареві 107 Відділу УНСоюзу в Геммонд, Індіяна.

Бл. п. Іван Матейчук походив із села Серафинці, повіт Городенка, Зах. Україна. Приїхав до Америки через Канаду в 1913 р., а в 1924 р. став членом УНСоюзу, де зараз по 2-ох роках членства в 1928 році був вибраний до місцевого Відділу на секретаря, на котрім то пості перебув 36 років без перерви аж до кінця свого життя.

Покійний був надзвичайно тихої вдачі в громаді і на своєму пості та щирим жертвенником на всі укр. національні і церковні цілі, де сам працював, свідомо і щиро жертвував. На пості секретаря Відділу УНС всеціло віддався праці. Немов щомісячний колядник пішком ішов хата від хати, щоб бути на час і точно зібрати членські вкладки, і належно вив'язатись із свого обов'язку перед Головною Управою.

Пок. Іван Матейчук, немов вояк на полю бою, закінчив своє трудолюбне життя в праці.

Поховано його з укр. погребового заведення Антона Соляна до місцевої Укр. Прав. Церкви св. Михаїла, при великому здвизі народу, між ними представника Головної Управи УНСоюзу п. інж. Степана Куропася і сусідніх представників з братських Союзових Відділів: п. Цебак з Ґері, Марія Шебайло з Іст Шикаґо, Микола Сеник, Іллиной, і інші, які взяли жалобну участь на чолі з почесною сторожею при домовині з-поміж місцевих членів 107 Відділу УНСоюзу.

Похоронне Богослуження і жалобну церемонію відправив місцевий парох веч. о. П. Дармоць, який після відправи, попрощав Покійного від членів парохії. Так само попрощав Покійного від імені Головної Управи УНСоюзу заступник головного предсідника інж. Ст. Куропась.

Відтак з громадським смутком і родинним плачем відпроваджено Покійного на вічний спочинок Елм Вудд цвинтар Геммонд, Інд. — Вічна Йому Пам'ять!

М. Волник

Атомова електрівня має постачати воду для 6-ох мільйонів осіб і електричну енергію для двох мільйонів

Вашинґтон. — Окрема комісія, визначена урядом в справах науки й технології, предложила Білому Домові плян побудови атомової електрівні, яка могла б постачати воду для шістьох мільйонів населення та електричну енерґію для двох мільйонів осіб. Ця комісія досліджувала цю справу цілий рік і тепер прийшла до переконання, що згорі згадана електрівня може діяти коло 1975-го року, бо тоді економічно вона виплатиться, і осолодження одної тисячі ґальонів морської води коштуватиме тільки 22 центи, а електрична енерґія мала б бути тоді на половину дешевша, як тепер. Такі електрівні могли б бути побудовані в Північній Каліфорнії, або на Лонґ Айленді, де є морська вода до осолоджування.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

СПИСОК Ч. 29

Панство С. Павлишин, Клівленд	$10.00
Анна Новак, Шикаґо	6.00
С. Сандеґа, Финлейвил	4.50
О. М. Клос, Джемейка	4.00
І. Борисюк, Інт. Фолс	4.00
Р. Романишин, Гартфорд	4.00
Софія Іванків, Л. Енджелес	3.00
Р. Волчук, Ню Йорк	3.00
Кат. Бігус, Торонто	3.00
І. Кінтер, Шикаґо	3.00
М. Яремяк, Рочестер	3.00
М. Церковняк, Шикаґо	3.00
А. Олійник, Ленсинг	3.00
О. Несторович, МКіс Порт	3.00
В. Медюх, Ірвінґтон	3.00
І. Тита, Джемейка	3.00
О. Шміґельський, Торонто	2.40
І. Каменюк, Сиракюз	2.00
М. Крижанівська, Рочестер	2.00
І. Підбірний, Росфорд	2.00
Б. Беймук, Денвер	2.00
Д. Хабін, Мінеаполіс	2.00
Т. Янчак, Клівленд	2.00
Оленка і Ляля Курилас, Кентон	2.00
О. Романовська, Мінеапол.	2.00
Анна Чорній, Балтимор	2.00
Д. Лацик, Плейнсборо	2.00
А. Крутиненко, Клівленд	2.00
І. Пиртко, Філядельфія	2.00
І. Стратичук, Вест Гейвен	2.00
Марія Микула, Ґарфилд	2.00
М. Шевчук, Джерзі Ситі	2.00
Б. Козак, Гартфорд	2.00
В. Лех, Гартфорд	2.00
О. Кулицький, Ню Йорк	2.00
М. Геник-Березовська, Торонто	1.80
Б. Зубик, Філядельфія	1.65
А. Цвях, Ню Йорк	1.50
Т. Сорока, Флорал Парк	1.00
М. Саварин, Маспет	1.00
М. Сарахман, Енсайно	1.00
Г. Ганачівський, Шикаґо	1.00
Т. Скоробогатий, Лоді	1.00
Т. Борис, Бруклин	1.00
Ю. Паславський, В.Шикаґо	1.00
П. Шкарупа, Флинт	1.00
Б. Смолинський, Рослинд.	1.00
А. Барна, Вайті	1.00
С. Стрільчук, Шикаґо	1.00
Г. Плекан, С. Джозеф	1.00
Я. Берестянський, Шикаґо	1.00
В. Свитак, Ню Йорк	1.00
П. Базилевський, Ріджвуд	1.00
Ю. Гороско, Вестфилд	1.00
В. Пекар, Гіксвил	1.00
М. Надзяк, Карнеґі	1.00
П. Костик, Джерзі Ситі	1.00
Е. Тютько, Йонкерс	1.00
Ю. Орчук, Джексон Гайтс	1.00
Мик. Крук, Маямі	1.00
Д. Сопків, Кентербери	1.00

А. Бойко, Ню Йорк	$1.00
М. Терлецький, Бейсайд	1.00
І. Шостак, Шикаґо	1.00
о. П. Петруш, Смитсвил	1.00
С. Скрут, Нортумберленд	1.00
Д. Кулик, Іст Орендж	1.00
І. Подільчук, Елизабет	1.00
П. Вітрик, Мінеаполіс	1.00
З. Пелешенко, Геммонд	1.00
М. Баран, Скерборо	1.00
Н. Дуда, Ст. Кетеринс	1.00
П. Каденко, Стілтон	1.00
С. Вовк, Торонто	1.00
І. Трегубчук, Арлингтон Г.	1.00
С. Савіцький, Мейплвуд	1.00
О. Ганкевич, Шикаґо	1.00
о. Я. Гайманович, Монтреал	1.00
П. Василів, Шикаґо	1.00
Г. Вітович, Ню Йорк	1.00
С. Захвалинський, Трентон	1.00
П. Кост, Арлинґтон	1.00
А. Чміль, Шикаґо	1.00
В. Когут, Лос Енджелес	1.00
П. Гуменич, Бруклин	1.00
Г. Ткач, Голіок	1.00
М. Савінда, Парма	1.00
О. Білецька, Індіянаполіс	1.00
К. Сорокті, Рочестер	1.00
А. Лихолат, Балтимор.	1.00
І. Фіґура, Брюс	1.00
Д. Максимів, Рочестер	1.00
П. Кашуба, Делер	1.00
Ю. Захарко, Філядельфія	1.00
І. Садовий, Майлес	1.00
І. Куниця, Кінґстон	1.00
К. Хіченяк, Клівленд	1.00
М. Мицьо, Гемпстед	1.00
Т. Рошкевич, Шикаґо	1.00
Ю. Думанська, Джерзі Ситі	1.00
І. Бурій, Торонто	1.00
П. Орлик, Свартмор	1.00
д-р А. Процьків, Ром	1.00
В. Яворенко, Бофало	1.00
В. Ґураль, Луїсвил	1.00
І. Дзядик, Ютика	1.00
І. Бойко, Шикаґо	1.00
Е. Бедрій, Нюарк	1.00
Ю. Федечко, Коломбос	1.00
О. Граб, Сиракюз	1.00
П. Бойчук, Савона	1.00
В. Савчук, Гайд Парк	1.00
Р. Рубльовський, Скрентон	1.00
С. Ґерлявський, Філядел.	1.00
А. Пашковський, Бруклин	1.00
В. Заганяч, Ню Йорк	1.00
І. Губач, Клівленд	1.00
П. Гуменюк, Вай Мілс	1.00
І. Ґаліда, Магоней Плейн	1.00
М. Уздейчик, Йонкерс	1.00
В. Мущинка, Філядельфія	1.00
В. Ходак, Філядельфія	1.00
Н. Шатинський, Шикаґо	1.00
І. Щерба, Бофало	1.00
Олена Підлуська, Ірвінґтон	0.50
І. Піскор, Блумфилд	0.50

Добрий початок

З повідомлень нашої преси відомо, що 22-го лютого пластова молодь Ню Йорку і його метрополітальної округи здобула врешті свій власний, просторий, соняшний дім, положений в самому центрі української дільниці. Місцева українська громада, яка завжди наділяла своїх пластунів особливою опікою, прийняла цю вістку прихильно. З перших голосів, а ще більше пожертв, які впливають на сплату дому, вичувається полегшу, яку принесла свідомість, що врешті сім соток нашої найкращої молоді, не буде переводити своїх зайнят і розвах у чужих, напівзруйнованих, неотоплених і неприбраних кімнатах, які під санітарним оглядом та оглядом безпеки далеко не відповідають вимогам молоді і рівневі сьогоднішнього життя.

Найрадіснішим виявом апробати громади набуття цього дому та відчуття його необхідности є прямо спонтанні пожертви, які кожного дня впливають до Пластової Фундації, що занимається сплатою й влаштуванням набутого пластового дому. Ще не було часу на плянове розгорнення збіркової кампанії, ще й не всі установи та громадяни встигли довідатися про набуття пластового дому, а вже у першому тижні, докладно впродовж одного тижня, зголосилося більше, як п'ятдесят установ та громадян із своїми першими пожертвами. Ця спонтанність та висота пожертв є не тільки найбільш вимовним одобренням громадянства цього нового громадського почину, але також запорукою, що пластовий дім буде скоро сплачений заходами й пожертвами всього нюйоркського громадянства.

Першими зголосили свої пожертви нюйоркські відділи наших заслужених, завжди готових на пожертви, професійних товариств, а саме Українського Лікарського Тва та Т-ва Українських Інженерів Америки. Оба ці товариства знайшлися на чолі першої листи пожертв із щедрими датками по $500. Головам обох товариств, д-рові Богданові Шебунчакові та архітектові Іванові Заяцеві, пластова молодь складає свою щиру подяку, призначену для них членів управ та всього членства їх Товариств. Не меншу подяку заслужила собі Секція Дружин Лікарів при УЛТ-ві, яка склала від себе пожертву в $100. Крім цих установ, у першому списку, скороченому з уваги на брак місця, знаходяться відомі пластові приятелі, які не тільки грішми, але й своєю довголітньою працею допомагають Пластові рости.

ПЕРШИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ:

Українське Лікарське Товариство, Метрополітальний Відділ Ню Йорк	$ 500
Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ Ню Йорк	500
Секція Дружин Лікарів при УЛТоваристві, Ню Йорк	100
Інж. Роман і Лідія Баранські	200
Інж. Евстахій і Марта Ярош	200
Володимир і Звенислава Саляк	150
Михайло Белендюк	100
Ярослав Бобак	100
Осип і Ірина Бурачок	100
Ігор Вацик	100
Юрій Ганкевич	100
Іван і Віра Гідей	100
Ірина Данилишин	100
Мгр Петро і Анна Дармограй	100
Ярослав і Люба Дармограй	100
Іван Дмитрик	100
Ігор і Марія Зубрицькі	100
Михайло Кавчак	100
Інж. Роман і Софія Карпинський	100
Семен і Ірина Кметик	100
Роман і Бронислава Ковалів	100
Мгр Дмитро і Стефанія Косович	100
Роман Костирка	100
Мгр Олександер і Марія Мотиль	100
Василь і Дарія Мудрі	100
Василь Расяк	100
Іван Рибак	100
Інж. Богдан і Віра Суболта	100
Роман і Софія Стець	100
Еміль і Марія Сушків	100
Володимир і Віра Сушків	100
Д-р Олександер і Ірена Сушків	100
Омелян і Ліда Сушків	100
Теодор Штогрин	100
Михайло Вальчишин	50
М. Венгринович	50
Марія Оприско	20
о. Ѳ. Рейнарович	20
Разом 38 жертводавців	$ 4.620

ЩЕ НЕДАВНО ОБІЙМАЛИСЯ...

Донедавній бразилійський президент Жуон Гуларт обіймається із спікером палати послів Раніері Маззілі безпосередньо перед тим, як під натиском революційних виступів він мусів тікати з Бразилії і як парлямент призначив на нового президента Бразилії... Раніері Маззілі.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН у ЗДА

(Доповідь д-ра Марка Антоновича „Олександер Кониський як біограф Тараса Шевченка")

Чергова пленарна конференція УВАН у ЗДА з циклу шевченкознавства відбулась 14-го березня 1964 року. Доповідачем був гість з Монтреалю, д-р Марко Антонович, який говорив про Олександра Кониського, як біографа Шевченка.

На думку доповідача, Олександер Якович Кониський поклав початок шевченкознавству, до нього друкували спогади про Шевченка та статті на вузькі теми. Кониський написав найважнішу з дотеперішніх біографій Шевченка.

Все життя Кониського було пов'язано з культом Шевченка. Під впливом Шевченкових поезій він почав писати вірші українською мовою і був виключений зі школи, не зміг дістати формальної освіти. Майже 30 років свого життя Кониський присвятив возвеличенню Шевченка і пропаганді його творчости. Лише останні 12 років життя він почав науково працювати — систематично збирати матеріяли про Шевченка. Його відома монографія про Шевченка була надрукована у виданнях Наукового Товариства ім. Шевченка в роках 1898-1901. Також вона вийшла в перекладі на російську мову (дещо скорочена).

Метода наукової праці Кониського — ще тема не вивчена. Він не був ученим, отже не був пов'язаним з якоюсь школою. Методологічно був найближче до Сумцова. Кониський зібрав величезний матеріял: листи, спогади, старі газети. Він вишукував людей, які знали Шевченка, його рідних та знайомих, і записував з їх слів спогади, що й досі є цінним джерелом. Він дістав церковні метрики. За нотатками й листами Шевченка, він часто усталював день за днем його життя і так указував на помилки, допущені іншими авторами.

Кониський був імпульсивним і палким, людиною більше серця ніж розуму. Тому в біографії багато крилатих слів, які мали тоді пропаґандивне значення. Він був дуже скромним і вважав свою працю частиною виконаного громадського обов'язку. Був свідомий, що міг зробити помилки.

Видання монографії Кониського було подією в українському громадському житті. Доповідач дав короткий огляд відгуків сучасників. Зокрема Франко ставився до Кониського спершу дуже критично, але потім переконався, що його праця може бути цінною. У своїй книжечці про Кониського дав їй добру оцінку, мовляв, то не холодне оповідання, а возвеличення Шевченка. М. Грушевський, хоч зазначав недоліки, та вважав працю Кониського цінною вкладкою до української літератури. М. Плевако висловився, що Кониський написав біографію Шевченка люблячою рукою.

Л. Д.

Нова Управа 1-го Відділу ООЧСУ в Нюарку

У неділю 15 березня ц.р. в Українській Централі в Нюарку при 180 Вілліям вул. відбулися 16-ті річні загальні збори 1-го Відділу ООЧСУ. Зборами проводив мгр. Адам Гординський.

По звідомленню [illegible] Управи та [illegible] абсолюторії, приступлено до вибору нової Управи та Контрольної Комісії. В склад нової Управи увійшли: сот. Юрій Кононів — голова, Борис Процюк — 1-ий заступник, Іван Галій — 2-ий заступник, Дора Кульчицька — секретар., Василь Пашак — фін. реф., Роман Кухта — прес. реф., Володимир Терещук — орг. реф., Людвик Мигаль — сус. пол. реф., Андрій Андріюк — кольпортажа і Степан Корнявка — господар.

Члени Управи: Степан Макар, Петро Гудзовський та Іван Ілімський.

Контрольна Комісія: Володимир Пришляк, інж. Микола Семянишин і мгр. Адам Гординський. Заступники: Марія Кормило та Михайло Миськів.

Р. К.

● З одного старого форту в Ємені араби раз-у-раз наскакували на сусідню Федерацію Південної Арабії, яка стоїть під протекторатом Британії. Коли кількакратні перестороги британців не помагали, 8 британських бомбардувальників у 10-хвилинному налеті знищили ракетами та гарматнім вогнем форт. Британці попередили арабів у тому форті на 15 хвилин перед налетом, щоб вони шукали кривок. Ємен заскаржив Британію до Ради Безпеки ОН.

Короткі вісті

● **Індійський прем'єр** Джавагарлал Неру відмовився призначити когось на віце - прем'єра, як цього домагалась опозиція в індійському парляменті. Опозиція твердить, що коли Неру не вернувся ще до повного здоров'я після своєї важкої затяжної недуги, то повинен урядувати віце - прем'єр. Неру виправдував своє становище тим, що міністер без портфелю Ляль Вагадур Шастрі успішно вирувас його.

● **У Женеві,** за кулісами тамошньої конференції роззброєння, американський делеґат Адріян Фішер буцім-то веде тайні розмови з совєтським делеґатом Семьоном Царапкіним про договір, як протидіяти поширенню атомової зброї на неатомові держави. Але Совєти вимагають, щоб ЗДА зреклися пляну різнонаціональної атомової надводної фльоти, з участю Західньої Німеччини, бо через те нібито німці дістануть атомову зброю. ЗДА рішуче таку вимогу відкидають.

● **Східні німці** дістануть полегші в їхньому подорожуванні до країн Атлантійського Союзу, які не визнають Східньої Німеччини. Після здвигнення внутрішньо - берлінського муру західні країни НАТО не впускали до себе східніх німців. Теперішнє відступлення від того бойкоту східніх німців стоїть у зв'язку із звільненням американських летунів, що їх зістрілено і схоплено в Східній Німеччині.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 11-го КВІТНЯ 1964 р.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла 220 Відділ о год. 7:30 веч. у приміщенні **Союзового Дому** при 1915 Вест 51-ша вул. Рішенням більшости членів, всі майбутні збори будуть відбуватися, як і дотепер, кожної другої суботи в місяці в Союзовому Домі під вищезгаданою адресою. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го КВІТНЯ 1964 р.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 367 Відд. в год. 1:30 по пол. в церковній залі. Проситься членів явитися на збори і вирівняти вкладки. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, касир, В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл 336 Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при 2253 Вест 14-ій вул. Проситься членство прибути. — В. Шмагло, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін. Проситься членство прибути та вирівняти свої залеглості. — С. Леськів, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого 364 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3161 Іст 93-тя вул. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці 36 Відд. в год. 4-ій по пол. точно, в церковній залі. Проситься членство прибути на збори. — Софія Гунька, секр.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Клюбовій залі на 2-ій вул. 213 Скунмекер Евені. Проситься членство прибути на збори і вирівняти свої залеглості. — Н. Куч, секр.

Посмертні згадки

МИХАЙЛО ДЗЕРА, член Чорноморської Січі 14-го Відд. УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер 3-го лютого 1964 р., на 57-му році життя. Нар. в с. Залуже, пов. Рогатин, Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Катерину та 3 замужні доньки: Віру, Марійку і Степанію. Похорон відбувся 6 лютого ц. р. з укр. кат. церкви св. Ів. Хрестителя, а відтак Тіло Покійного поховано на Hollywood Cemetery в Union, N. J.

Вічна Йому Пам'ять!

М. П. Отрок, секр.

ТАРЗАН, ч. 5216. Зловісна постать...

Западала ніч, і Тарзан вирішив залишитися оборонною вартою коло шатра Боббі.

Але він був так втомлений тяжким змаганням із малпою, що швидко впав на землю і заснув...

А тоді саме зловісна постать вилізла з тіней і полізла до хлопцевого шатра.